

Fənn 1215- Landsaftşünaslıq

1 Sual: Landsaft sözü hansı xarici dildən tərcümədə ölkə və torpaq haqqında elm deməkdir?
(Çəki: 1)

- a) ingilis
- b)) alman
- c) fransız
- d) latın
- e) rus

2. Sual: Landsaftşünaslıq xüsusi elm kimi nə vaxt yaranmışdır? (Çəki: 1)

- a) XV əsrdə
- b)) XIX əsrin sonunda
- c) XX əsrin əvvəlində
- d) XVII əsrdə
- e) XVIII əsrdə

3 Sual: Landsaft haqqında təlimin yaradıcıları kimlər olmuşdur? (Çəki: 1)

- a)) V.V.Dokuçayev, Q.N.Visotskiy, L.S.Berq və b.
- b) E.Zyüs, E.Hekkel, F.İ.Rupxert və b.
- c) C.Xarper, M.Biqon, C.M.Anderson və b.
- d) Ç.Adams, İ.P.Gerasimov, T.Miller və b.
- e) S.P.Krasennikov, İ.B.Lamark, N.A.Severov və b.

4. Sual: Yer kürəsinin müxtəlif hissələrinin təbii şəraiti barədə materialların toplanması nə vaxta təsadüf edir? (Çəki: 1)

- a) XVII əsr
- b)) XV əsr
- c) XV əsr
- d) XVIII əsr
- e) XX əsr

5 Sual: L.S.Berq landşaftları hansı hissələrə bölürdü? (Çəki: 1)

- a) sadə və mürəkkəb
- b)) təbii və mədəni
- c) zonal və azonal
- d) introzonal və üfüqi
- e) təkrarlanan və ritmik

6 Sual: Təbii landşaft tipi olan fasiyanın mərzdən fərqi nədədir? (Çəki: 1)

- a)) fasiya daha kiçik landşaft tipi olub, mərzin tərkibinə daxildir
- b) fasiya təbii ərazi komplekslərin, mərz isə təbii komponentlərə aiddir
- c) mərz yalnız dağlıq landşaftlarda, fasiya isə yalnız düzənlik landşaftlarında formalaşır
- d) hər ikisi biofil elementlərə aiddir
- e) mərz daha kiçik landşaft tipi olub, yalnız azonal strukturlarda özünü biruzə verir

7.Sual: Hər hansı ərazinin özünəməxsus eynicinsli sahəsi olub, eyni ekoloji rejimlə səciyyələnən kompleks hansıdır? (Çəki: 1)

- a. mərz
- b) coğrafi mühit
- c) coğrafi sfera
- d)) fasiya
- e) geosistem

8.Sual: Mikrokomplekslərin və mürəkkəb mezokomplekslərin birləşməsindən yaranan sahələr necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) dağlıq sistemləri
- b) fasiya
- c) şoranlıqlar
- d) bataqlıq
- e)) mərz

9.Sual: Qobu və yarıq yamaclarında inkişaf edən çöl kompleksləri hansı landşaft vahidinə aid edilir ? (Çəki: 1)

- a) fasiya
- b)) mərz
- c) tək

d) mezorelyef

e) mikrelyef

10.Sual: Landşaftşünaslıq elminin differensiasiyası ilə əlaqədar olaraq inkişafı hansı dövr hesab edilir? (Çəki: 1)

a)) XIX əsrin II yarısı

b) XX əsrin əvvəli

c) XIX əsrin əvvəli

d) XVIII əsr

e) XVIII əsrin sonu

11.Sual: İlk landşaft xəritəsini yaradan alimlər: (Çəki: 1)

a) V.Dokuçayev, L.S.Berq

b) S.Kalensnik, L.Ramnski

c))B.Plainov, R.Abolin

d) A.İsaçenko, Q.Visoskiy

e) P.Semyonov, A.Humbolt

12.Sual: Antropogen təsirlərin coğrafi təbəqəyə aid olmayan hissələri hansılardır? (Çəki: 1)

a) okean dibi relyefinin tədqiqi

b) neft quyularının qazılması

c) təyyarə uçuşları

d) Marian çökəkliyinin tədqiqi

e)) kosmosa uçuş

13.Sual: Təbii landşaft elementlərinin qorunması məqsədi ilə yaradılmış "Azərbaycanın Qırmızı kitabı" neçənci ildə çap olunmuşdur? (Çəki: 1)

a) 1927-ci ildə

b) 1942-ci ildə

c) 1955-ci ildə

d) 1970-ci ildə

e)) 1989-ci ildə

14.Sual: Yer coğrafi təbəqəsinin inkişafında hansı enerji mənbələri iştirak edir? (Çəki: 1)

a) Günəşin şüa enerjisi

b)) daxili və xarici enerji

c) radioaktiv elementlərinin enerjisi

d) nüvə enerjisi

e) qabarma və çəkilmə

15.Sual: Coğrafi təbəqənin dörd sferadan təşkil olunduğunu göstərən ilk alim kim olmuşdur? (Çəki: 1)

a) V.V.Dokuçayev

b) A.A.Qriqoryev

c)) P.İ.Brounov

- d) İ.M.Zabelin
- e) R.İ.Abolin

16.Sual: Coğrafi təbəqənin qalınlığı hidrosferdə nə qədər götürülür? (Çəki: 1)

- a) 4 – 5 km
- b))11 km
- c) 20 km
- d) 12 – 14 km
- e) 30 – 35 km

17.Sual: Coğrafi təbəqənin yuxarı sərhəddi atmosferin hansı təbəqəsindən götürülür? (Çəki: 1)

- a)) tropopauzadan
- b) stratosferdən
- c) mezosferdən
- d) trosferin aşağı hissəsində
- e) termosferdən

18.Sual: Canlı və cansız maddələrin qarşılıqlı təsiri zamanı yaranan sistemlər hansılardır? (Çəki: 1)

- a)) sadə coğrafi sistemlər
- b) geosistemlər
- c) akval sistemlər
- d) struktur sistemlər
- e) mürəkkəb sistemlər

19.Sual: Coğrafi təbəqənin qalınlığı litosferdə nə qədər götürülür.? (Çəki: 1)

- a) 17-18 km
- b) 20-25 km
- c)) 4-5 km
- d) 10-12 km
- e) 30-32 km

20.Sual: Ekosistem terminini ilk dəfə elmə gətirən alim kimdir? (Çəki: 1)

a)V.Dokuçayev

- a) Ç.Darvin
- b) İ.Gerasimov
- c) C.Xarper
- d))A.Tensli

21.Sual: Hansı fikir düzdür? (Çəki: 1)

- a) coğrafi təbəqənin qalınlığı bir neçə metrdir
- b) landşaft sferası təbəqələrin bütün hissələrini əhatə edir
- c)) landşaft sferasının qalınlığı bir neçə 100 m-lə ölçülür
- d) coğrafi təbəqə ilə landşaft sferası terminləri eyni məna verir
- e) heç biri düzgün deyil

22.Sual: Hansı coğrafi sfera bütünlüklə coğrafi təbəqəyə daxil olur? (Çəki: 1)

- a))atmosfer
- b) litosfer
- c) mezosfer
- d) ekzosfer
- e)) hidrosfer

23.Sual: Yer kürəsində zonal əlamətlərə malik və ekvatorndan qütblərə doğru dəyişən təbii komponentlər hansılardır? (Çəki: 1)

- a))torpaq, bitki örtüyü, canlı orqanizmlər
- b) dağlıq ərazilər, çaylar, göllər
- c) dənizlər və səhralar, çöllər
- d) bitki örtüyü, yarpaqlar, qobular
- e) meşələr, düzənliklər, göllər

24.Sual: Coğrafi mühit anlayışın ilk dəfə elmə kim gətirmişdir ? (Çəki: 1)

- a) 1866-cı ildə S.V.Kalesnik
- b) 1920-ci ildə D.L.Armand
- c) 1856-cı ildə F.N.Milkov
- d)) 1860-cı ildə E.Reklyu
- e) 1880-ci ildə R.K.Markov

25.Sual: Landşaft sferası nədir? (Çəki: 1)

- a) atmosferdə müşahidə edilən komplekslər
- b)) quruda və okeanda müşahidə olunan komplekslər
- c) litosfer və atmosferdə olan komplekslər
- d) yalnız okeanlarda olan kompleks
- e) biosferdə müşahidə edilən kompleks

26.Sual: Landşaft tiplərinin formalaşmasında əsas rol oynayan amillər hansılardır? (Çəki: 1)

- a))relyef və iqlim
- b) iqlim
- c) dağlıq ərazilər
- d) düzənlik ərazilər
- e) torpaq

27.Sual: Coğrafi mühitə ekvivalent qötürülən termin hansıdır? (Çəki: 1)

- a) landşaft sferası
- b) landşaft tipi
- c) coğrafi enlik
- d))coğrafi təbəqə
- e) coğrafi uzunluq.

28.Sual: Həyatın əmələ gəldiyi ən nazik təbəqə hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) su səthi
- b) hava səthi
- c)) quru səthi
- d) təbii ərazi kompleksləri
- e) coğrafi təbəqə

29.Sual: Torpaq, bitki örtüyü və canlı orqanizmlər Yer kürəsində yerləşməsinə görə hansı əlamətlərə malikdir ? (Çəki: 1)

- a) azonal
- b) intrazonal
- c))zonal
- d) üfiqi
- e) şaquli

30.Sual: Fasiya nədir ? (Çəki: 1)

- a) mikrokomplekslərin birləşməsindən yaranan sahələr
- b) mürəkkəb mezokomplekslərin birləşməsidir
- c) ekoloji rejimlə şəciyyəlməyən kompleksdir
- d) coğrafi təbəqənin yuxarı sərhədidir
- e)) ərazinin özünəməxsus eynicinsli sahəsidir

31.Sual: P.İ. Brounovun ilk dəfə təbəqələr haqqında söylədiyi fikir hansı olmuşdur ? (Çəki: 1)

- a))coğrafi təbəqə dörd sferadan təşkil olunmuşdur
- b) atmosfer təbəqəsinin konkret sərhəddi yoxdur]
- c) litosferdə radioaktiv elementlərin enerjisi çoxddur
- d) hidrosfer bütün təbəqələrlə əlaqədədir
- e) biosfer populyasiyalardan təşkil olunmuşdur

32.Sual: Sadə coğrafi sistemlər necə yaranır ? (Çəki: 1)

- a) atmosferdə müşahidə edilən qazlardan
- b))canlı və cansız maddələrin qarşılıqlı təsirindən
- c) yalnız okeanlarda olan canlıların cəmindən
- d) stratosferdəki ozon təbəqəsinin mövcudluğundan
- e) meşə komplekslərindəki komponentlərin vəhdətindən

33.Sual: Bakteriyaların konsentrasiyasının çox olduğu dərinlik hansıdır? (Çəki: 1)

- a) 1 – 100 m
- b) 800 m
- c) 600 m
- d) 1500 m
- e)) 2500 m

34.Sual: Təbii komponentlər sistemi arasında yaranan əlaqə neçə adlanır? (Çəki: 1)

- a) erigeosfera
- b)) geosistem

- c) təbii ərazi kompleksi
- d) landşaft sperası
- e) coğrafi mühit

35.Sual: Ətraf mühitlə azad surətdə maddə və enerji mübadiləsi aparan açıq tipli bütöv təbii varlıq hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) üfiqi struktur
- b) şaquli struktur
- c)) təbii ərazi kompleksləri
- d) coğrafi mühit
- e) landşaft sperası

36.Sual: Materik yamacı (batial) zonası hansı dərinliyədək davam edir? (Çəki: 1)

- a)) 2500-3000 m
- b) 6000-6500 m
- c) 6000-dən dərin
- d) 200-1000 m
- e) 1000-2500 m.

37.Sual: Bioloji həyatın ən zəngin olduğu okean mərtəbəsi hansıdır? (Çəki: 1)

- a) ultraabissal zona
- b) batial zona
- c) materik ətəyi zona
- d) abissal zona
- e))şelf zonası

38.Sual: Hidrosfer və atmosferin kontakt təbəqəsinin aşağı qurtaracağı hansı dərinlikdə yerləşir? (Çəki: 1)

- a) 50-100 m
- b))150-200 m
- c) 120-150 m
- d) 200-300 m
- e) 300-350 m

39.Sual: Okean dərinliklərindəki sular hansı maddələrlə daha çox zəngindir? (Çəki: 1)

- a) azot və karbon
- b) nitrat və kalsium
- c) xlor və oksigen
- d) dəniz və fosfor
- e))fosfat və nitrat

40.Sual: Yer səthində maddə və enerji mübadiləsinin intensiv getdiyi landşaft yaradıcı təbəqə necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) biosenoz
- b) pedosfera

- c) mikrosfera
- d))hipergenez
- e) landşaft sferası

41.Sual: Dörd mərtəbəlilik strukturuna malik nəhəng coğrafi kompleks hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) atmosfer
- b) yer qabığı
- c) dağ kompleksləri
- d))okeanlar
- e) biosfer

42.Sual: Sualtı landşaft sferasının digər sferalardan fərqi nədir? (Çəki: 1)

- a) üfiqi differensiasiyanın güclü olması
- b) canlı arqanizlərin sıxlığı
- c) su axınlarının sürətli hərəkəti
- d) temperatur və duzluluğun tez-tez dəyişməsi
- e))bioloji kütlənin azlığı, yüksək duzluluq,işığın olmaması

43.Sual: Okeanlarda neçə mərtəbəlilik strukturu fərqləndirilir? (Çəki: 1)

- a) iki
- b) beş
- c))dörd
- d) altı
- e) üç

44.Sual: V.İ.Vernadskinin biosfer haqqındakı təliminə daxil olan "həyat pərdəsi" hansı təbəqələrdə yaranır? (Çəki: 1)

- a) hidrosfer və atmosferin yuxarı hissəsində
- b))Litosferin, atmosferin və hidrosferin bir-birinə yaxın hissəsində
- c) litosferin üst hissəsi və atmosferin üst hissəsində
- d) bütünlüklə biosferdə
- e) coğrafi təbəqə və landşaft sferasında

45.Sual: Atmosferin yerə ən yaxın, yəni 1,5-2 metr olan hissəsində hansı horizont əmələ gəlir? (Çəki: 1)

- a))mikrosfera
- b) atmosfer sferası
- c) mezosfera
- d) pedosfera
- e) atmosfer zonası

46.Sual: Okeanda yalnız hansı iki coğrafi sferanın bir başa təması müşahidə edilir? (Çəki: 1)

- a))atmosferin hidrosferlə və hidrosferin litosferlə
- b) litosferin hidrosferlə və litosferin atmosferlə
- c) hidrosferin biosferlə və atmosferin litosferlə
- d) biosferin atmosferlə və atmosferin hidrosferlə

e) bitosferin atmosferlə və biosferin litosferlə

47.Sual: Təbii ərazi kompleksləri necə formalaşır ? (Çəki: 1)

- a) landşaftın üfiqi strukturunda yayılmışdır
- b)) ətraf mühitlə maddə və enerji mübadiləsi aparır
- c) coğrafi mühitdə çox formalaşır
- d) coğrafi sistemdə nisbətən sabit varlıqdır
- e) təbii rejimlərin birliyini yaradan elementdir

48.Sual: Eyni vaxtda baş verən ritmlər neçə adlanır? (Çəki: 1)

- a) tsiklik
- b) təkrar
- c) kompleks
- d) dinamik
- e)) dövrü

49.Sual: Orta rəqəmlərlə səciyyələnən ritm müddətləri hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) dövrü
- b)) tsikl
- c) dinamik
- d) dəyişkən
- e) təkrarlanan

50.Sual: Ritmik hadisələrin hansı formaları var? (Çəki: 1)

- a) fəslə və sutkalıq
- b) illik və fəslə
- c))dövrü və tsiklik
- d) çoxillik və dövrü
- e) formaları yoxdur

51.Sual: Landşaftın strukturunu və inkişafını dəyişdirən hadisələr hansılardır? (Çəki: 1)

- a) təkamül
- b) inkişaf
- c) çoxillik
- d) tsiklik
- e))ritmika

52.Sual: Dəyişən ritm müddətləri necə adlanır? (Çəki: 1)

- a))tsikl
- b) təkamül
- c) dinamika
- d) ritmika
- e) fasiya

53.Sual: Hər bir ritmik dəyişkənlikdən sonra əvvəlki vəziyyətinə qayıdarkən müşahidə edilən “əyintilər” yığılaraq landşaftda hansı xüsusiyyətləri dəyişdirir ? (Çəki: 1)

- a))landşaftın strukturunu və inkişafını
- b) landşaftın tiplərini və yarım tiplərini
- c) landşaftın növ və siniflərini
- d) landşaftın genezisini
- e) landşaftın sferlər arası məsafəsini

54.Sual: Fəsli və ya illik tsiklların əmələ gəlməsinin əsas səbəbləri hansı təbiət hadisələridir? (Çəki: 1)

- a))Yerin Günəşə görə vəziyyəti və yer oxunun mailliyi
- b) Yerdəki illik yağıntıların miqdarının dəyişməsi
- c) səhraların əsasən tropiklərdə geniş yayılması
- d) yerdəki vulkanların vaxtaşırı püskürməsi
- e) seysmik qurşaqlarda yaranan fəallıq

55Sual:

Rütubətin paylanması, bitki örtüyü və heyvanat aləminin O_2 və C_2 qazını udması və xaric etməsi prosesləri ritmikə hansı tsiklinə aiddir?

Çəki: 1)

- a) fəsli
- b) çoxillik
- c) dövrü
- d))sutkalıq
- e) bir illik

56.Sual: Sutkalıq və fəsli fazaların davamlılığı və dəyişkənliyi hansı təbiət hadisəsindən asılıdır? (Çəki: 1)

- a) vulkanların püskürməsi
- b) tavaların hərəkəti
- c) sel və daşqınlar
- d) planetlərin cazibə qüvvəsi
- e))günəş fəallığının inkişafından

57.Sual: A.Q.İsaçenkoya görə mərzin neçə əsas kateqoriyası var? (Çəki: 1)

- a) 3
- b) 5
- c))2
- d) 4
- e) 6

58.Sual: Qabarıq mezorelyef formaları və yüksək yastı suayrıcılar, çökək mezorelyef formaları və alçaq terraslar kateqoriyaları hansı landşaft vahidinə aiddir? (Çəki: 1)

- a) fasiya
- b))mərz
- c) azonal
- d) zonal
- e) intrazonal

59.Sual: Tsiklik ritm müddətləri hansı ölçüdə səciyyələnir? (Çəki: 1)

- a) əsrlərlə
- b) 1000 illərlə
- c) bir neçə il müddətində
- d))orta rəqəmlərlə
- e) kiçik rəqəmlərlə

60.Sual: Davamiyyət müddətinə görə tsikllər neçə qruppa bölünür? (Çəki: 1)

- a) 2
- b) 4
- c))3
- d) 5
- e) 6

61.Sual: Elyuvial , superakval və subakval landşaftlar, hansı landşaft vahidinin tipləridir? (Çəki: 1)

- a) zonal
- b) mərz
- c) intrazonal
- d))fasiya
- e) azonal

62.Sual: Landşaftın dəyişməsində müşahidə edilən hadisələri səciyyələndirən anlayış necə adlanır ? (Çəki: 1)

- a))landaşaftın dinamikası
- b) landşaftın təkamülü
- c) landşaft proqnozu
- d) landşaftın üfiqi strukturu
- e) landşaftın şaquli strukturu

63.Sual: Ritmikanın neçə forması fərqləndirilir? (Çəki: 1)

- a))2
- b) 4
- c) 3
- d) 1
- e) 6

64.Sual: Dövrü ritmlər necə baş verir ? (Çəki: 1)

- a) fəsli xarakterli ritmlərdir
- b) yalnız çoxillik ola bilər
- c))eyni vaxtda baş verir
- d) tsiklik olaraq formalaşır
- e) proqnozlaşdırmada istifadə olunur

65.Sual: Mərz kompleksləri hansı təbii ərazilərdə formalaşır ? (Çəki: 1)

- a) çay vadilərində
- b) dəniz sahillərində
- c) bataqlıqlarda
- d) çay deltalarında
- e))qobu və yarıqlarda

66.Sual: Coğrafi sistemdə nisbətən sabit varlıq olub, təbii rejimlərin birliyini yaradan hərəkət forması hansıdır? (Çəki: 1)

- a) dəyişdirici
- b) təkamül
- c) intensiv
- d))sabitləşdirici
- e) tənzimləyici

67.Sual: Kompleks hadisələrin zaman etibarlı ilə təkrarlanması necə adlanır ? (Çəki: 1)

- a) təkamül
- b) dinamika
- c))ritmika
- d) tsikl
- e) proqnoz

68.Sual: Landşaftın meydana gəlməsinə və müasir dinamik vəziyyətinin yaranmasına səbəb olan proseslərin cəmi necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) landşaftın dinamikası
- b))landşaftın genezisi
- c) landşaftın təkamülü
- d) landşaftın proqnozu
- e) landşaftın ritmikası

69.Sual: Landşaftlar üçün tipik olan vəziyyəti, rejimi və komponentlər arasındakı əlaqəni saxlama fəaliyyəti necə adlanır? (Çəki: 1)

- a) təkrarlanma
- b) sabitləşdirmə
- c) öz-özünü tənzimləmə
- d) dəyişdirmə
- e) davamlılıq

70.Sual: Tsiklik ritmikanın müddəti necə səciyələnilir? (Çəki: 1)

- a) orta rəqəmlərlə
- b) milyon illərlə
- c) sutkalıq olaraq
- d) dövrü olaraq
- e) kiçik rəqəmlərlə

71.Sual: Elementar landşaft kimi fasiyanın neçə tipi mövcuddur? (Çəki: 1)

- a) 2
- b) 4
- c) 3
- d) 5
- e) 6

72.Sual: Relyefin qabarıq formalarına aid edilən fasiya tipi hansıdır? (Çəki: 1)

- a) elyuvial
- b) superakval
- c) subakval
- d) zonal
- e) azonal

73.Sual: Yeraltı suların səviyyəsinin səthə yaxın olan fasiya tipi necə adlanır ? (Çəki: 1)

- a) subakval
- b) elyuvial
- c) azonal
- d) superakval
- e) zonal

74.Sual: Fasiyaların su ilə dolmuş mənfi relyef formalarında əmələ gələn tipi hansıdır? (Çəki: 1)

- a) zonal
- b) iatrazonal
- c) delynvial
- d) elynvial
- e) subakval

75.Sual: Mütərəqqi dəyişkənliklərlə müşayət olunan və landşaftın strukturlarının ardıcıl olaraq biri digərini əvəz etməsi prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- a))landşaftın təkamülü
- b) landşaftın genezisi
- c) landşaftın dinamikası
- d) coğrafi mühit
- e) landşaft sperası

76.Sual: İnvariant komplekslərin əvəz olunması hansı proseslər nəticəsində baş verir? (Çəki: 1)

- a) kosmik şüaların təsiri
- b))təbii və antropogen təsirlər
- c) günəşlə baş verən partlayışların təsiri
- d) yeraltı təkanların təsiri
- e) Ozon qatının naziklənməsi

77.Sual: Dövlər ərzində bir sıra landşaft tiplərinin, yarımtiplərinin və onun külli miqdarda morfoloji hissələrinin tamamilə məhv olmasına səbəb nə olmuşdur ? (Çəki: 1)

- a))buz örtüyünün altında qalması və dəniz transqressiyaları
- b) kütləvi quraqlığın yayılması və səhralaşma
- c) yer qabığının qalxması, tektonik proseslər
- d) daxili qüvvələrin fəallığı, vulkanizm prosesi
- e) heç biri

78.Sual: Mütərəqqi elementlər hansı landşaft proseslərində iştirak edir? (Çəki: 1)

- a) landşaftın inkişafında
- b))landşaftın dinamikliyində
- c) biosenozların yayılmasında
- d) torpaq tiplərinin formalaşmasında
- e) hidroqrafik şəbəkənin yaranmasında

79.Sual: Konkret məkanda cansız canlı komponentlərin qarşılıqlı əlaqəsi və təbii-antropogen sistemlərin fəaliyyəti nəticəsində formalaşan sistemlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- a))Ekosistemlər
- b) Landşaft qurşaqları
- c) Tektonik proseslər
- d) Biosistemlər
- e) Zonallıq strukturu

80.Sual: Landşaftın müasir strukturunu təyin edən, relik və endemik elementləri özündə birləşdirən landşaft elementləri necə adlanır? (Çəki: 1)

- a))konservativ elementlər
- b) biosenoz elementlər
- c) buzlaq elementlər

- d) hidroqrafik elementlər
- e) torpaq elementləri

81.Sual: Hansı landşaftlar bu və ya digər dərəcədə olan geosistemlərin dəyişməsi zamanı özünün əvvəlki vəziyyətini sabit saxlayan əlamətlərin cəminə aiddir? (Çəki: 1)

- a) dinamik landşaftlar
- b) zonal landşaftlar
- c) invariant landşaftlar
- d) dəyişən landşaftlar
- e) üfüqi landşaftlar

82.Sual: Landşaftın tənəzzülü nə zaman baş verir? (Çəki: 1)

- a) fəlakətli təbii və texnogen proseslər nəticəsində
- b) invariant geosistemlərin inkişafı nəticəsində
- c) landşaftların dinamik dəyişikliyi nəticəsində
- d) xarici və daxili amillərin qarşılıqlı təsiri nəticəsində
- e) yüksək dərəcəli təbii ərazi komplekslərin təkamülü nəticəsində

83.Sual: İnkişafı qabaqcadan aydınlaşdırma təmayülü nədir ? (Çəki: 1)

- a) dinamika
- b) təkamül
- c) proqnozlaşdırma
- d) ritmika
- e) genezis

84.Sual: Landşaftın proqnozu verilərkən, hər şeydən əvvəl hansı şərtlərə əməl edilməlidir? 1.) ərazinin geoloji və litoloji özülünü tədqiq etməli və araşdırılmalıdır 2.) landşafta antropogen təsirin müasir forma və normalarını saxlamaq şərti gözlənilməlidir 3.) ərazinin landşaft xüsusiyyətlərini təyin etməklə yanaşı, onun tip və yarım tipləri də nəzərə alınmalıdır 4.) Coğrafi sistemlər və onlar daxilində zaman etibarlı ilə əmələ gələn taksonomik vahidlərin qanunauyğun sırası dəqiqləşdirməlidir. 5.) antropogen-texnogen təsirin dəyişmə xarakteri və intensivliyi şəraiti nəzərə alınmalıdır. (Çəki: 1)

- a) 1,2
- b) 2,4
- c) 4,5
- d) 3,5
- e) 2,5

85.Sual: Xüsusilə yay aylarında 1-2 ay və yaz aylarından 1-2 həftə əvvəl baş verəcək təbii hadisələrin proqnozlaşdırılması hansı metodla mümkündür? (Çəki: 1)

- a) fenoloji indikasiya metodu
- b) invariant proqnozlar metodu
- c) zaman analogiyası metodu
- d) ekstrapolyasiya metodu
- e) coğrafi sistemlərin analogiyası metodu

86.Sual: Landşaft proqnozlaşdırmasında neçə metoddan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- a) 2
- b) 3
- c) 4
- d) 6
- e) 5

87.Sual: Landşaftın dinamikasının təhlilinə əsaslanan proqnozlaşma müddəti hansıdır? (Çəki: 1)

- a) uzun müddətli
- b) qısa müddətli
- c) orta müddətli
- d) yüksək müddətli
- e) ən yüksək müddətli

88.Sual: İqlimlə ayrılmaz surətdə bağlı olan landşaft zonallığı hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) enlik
- b) üfüqi
- c) şaquli
- d) hündürlük
- e) intrazonal

89.Sual: Ayrı-ayrı landşaft zonası daxilində inkişaf edən və həmin zonanın iqlim-ekoloji şəraiti ilə o qədər də əlaqədar olmayan TƏK hansıdır? (Çəki: 1)

- a) azonal
- b) zonal
- c) intrazonal
- d) hidromorf
- e) kserofit

90.Sual: İqlim şəraitinin enlik və hündürlük zonallığı haqqındakı fikirlər kimə məxsusdur? (Çəki: 1)

- a) K.F.Rulye
- b) Ç.Darvin
- c) M.V.Lomonosov
- d) N.A.Seversov
- e) A.Humbolt

91.Sual: Zonallıq və intrazonallıq anlayışının yaradıcısı kimdir? (Çəki: 1)

- a) Q.F.Morozov
- b) L.S.Berq
- c) V.V.Dokuçayev
- d) D.A.Anuçin
- e) Q.N.Visotski

92.Sual: İnzazonal landşaftların yaranma səbəbləri hansılardır? (Çəki: 1)

- a) Çay suları.Yeraltı suların səthə yaxınlığı.
- b) Quraq iqlim, dağlıq relyef

- c) Bol yağıntı, yüksək rütübət.
- d) Çöl iqlimi, yeraltı sular.
- e) Yarımşəhra iqlimi, çay suları.

93.Sual: Dağ-meşə landşaftlarının qurşaq əmələ gətirmədiyi ərazi: (Çəki: 1)

- a) Kiçik Qafqaz
- b) Talış dağları
- c) Böyük Qafqaz
- d))Zəngəzur-Dərələyəz
- e) heç biri

94.Sual: Lənkəran ovalığı landşaftları hansı landşaft tipinə aid edilir? (Çəki: 1)

- a) azonal
- b) zonal
- c) mürəkkəb
- d))intrazonal
- e) sadə

95.Sual: Hündürlük qurşaqlarının əmələ gəlməsinin əsas səbəblərindən biri hansıdır? (Çəki: 1)

- a))dağın ətəyindən zirvəsinə doğru qalxarkən istiliklə təmin olunmanın dəyişməsi
- b) alcaqdağlıq ərazilərdə yağıntıdan asılı olaraq, rütübətin paylanması
- c) nival qurşaqda qar örtüyünün qalınlığına nəzərən günəş radiyasının artması
- d) dağ yamaclarında dəmyə əkinçiliyinin inkişaf etdiyi olması
- e) ortadağlıqdaintensiv otarılma nəticəsində eroziya və diqradasiya proseslərinin güclənməsi

96.Sual: Materiklərin çox hissəsinin (39,3%) şimal, az hissəsinin isə (19,1%) cənub küresində yerləşməsi landşaftının hansı differensiasiyasına aid etmək olar? (Çəki: 1)

- a) intrazonal differensiasiya
- b) zonal differensiasiya
- c) hündürlük differensiasiya
- d))azonal differensiasiya
- e) enlik differensiasiya

97.Sual: Dağın ətəyindən zirvəsinə doğru qalxarkən istiliklə təmin olunma şəraitinin dəyişməsi hansı landşaft strukturunu yaradır? (Çəki: 1)

- a) enlik qurşaqlarını
- b))hündürlük qurşaqlarını
- c) üfüqi strukturu
- d) azonal differensiasiyanı
- e) zonal differensiasiyanı

98.Sual: İntrazonal landşaftlar hansılardır? (Çəki: 1)

- a) Talış dağları, Lənkəran ovalığı
- b) Qobustan çölləri, Qarabağ düzü
- c) Şollar düzü, Naxçıvanın orta dağları

- d))Kürboyu meşələr, Yalama meşələri
- e) Suayırıcı silsilə, Pirqulu meşələri.

99.Sual: Azonal landşaftların müşahidə olunduğu ərazi hansıdır? (Çəki: 1)

- a) Kiçik Qafqaz
- b)) Talış dağları
- c) Dərələyəz
- d) Şahdağ
- e) Bazardüzü

100.Sual: Hava kütlələrinin dörd əsas tipləri hansıdır? 1. subtropik 4. subnival 7. ekvatorial 2. tropik 5. arktik 8. subantarktik 3.nival 6. milayim 9. subekvatorial (Çəki: 1)

- a) 1,2,5,8
- b) 2,4,6,8
- c))2,5,6,7
- d) 3,4,6,9
- e) 5,6,8,9

101.Sual: Naxçıvan dağlıq sahəsində landşaft qurşaqlarının yüksəklik və üfiqi strukturu Böyük və Kiçik Qafqaz dağlarından hansı xüsusiyyətlərinə görə fərqlənir? (Çəki: 1)

- a) dağ-çəmən kompleksləri əvəzinə dağ kserofit komplekslər yerləşir
- b))burada dağ-meşə və dağ-çəmən qurşaqları zonallıq üzrə düzgün yerləşməmişdir
- c) yarımsəhra komplekslərindən sonra, birbaşa dağ-çəmən kompleksləri formalaşır
- d) dağətəyi zonaya yüksək dağlıqdan fərqli olaraq daha çox yağıntı düşür
- e) burada yerləşən müxtəlif xassəli süxurlar vaxtaşırı yuyulmaya və eroziyaya məruz qalır

102.Sual: Azərbaycanın ayrı-ayrı dağlıq vilayətlərində dağətəyindən yüksəkdağlığa qədər landşaft komplekslərinin düzgün ardıcılığını seçin? 1. dağ-meşə 5.quruçöl 2.nival-buzlaq 6.səhralıqlar 3.dağ-çəmən 7.şoranlıqlar 4.yarımsəhra 8.alp çəmənlikləri (Çəki: 1)

- a) 1, 3, 4, 7, 2
- b) 2, 4, 6, 8, 5
- c) 1, 6, 7, 8, 3
- d) 3, 4, 5, 7, 2
- e))4, 5, 1,3, 2

103Sual: Zəngəzur-Dərələyəz silsiləsində qurşaq əmələ gətirməyən təbii landşaft kompleksi hansıdır ? (Çəki: 1)

- a))dağ-meşə
- b) yarımsəhra
- c) alp çəmənlikləri
- d) bozqır çəmənliklər
- e) dağətəyi düzənlik

104.Sual: B. Polinov və R.Abolinin ilk dəfə tərtib etdikləri xəritə hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) torpaq
- b))landşaft
- c) kartoqrafik
- d) geomorfoloji
- e) fiziki

105.Sual: Abşeron yarımadasının landşaft komplekslərinin neçə hektarı neftlə çirklənmişdir? (Çəki: 1)

- a) 28,8 min ha
- b) 35 min ha
- c) 30 min ha
- d) 17 min ha
- e))22 min ha

106.Sual: Dəmyə əkinçiliyinin ən çox yayıldığı qurşaqlar hansılardır? (Çəki: 1)

- a))subtropik və mülayim qurşaqların sərhəddi boyu
- b) tropik səhralar boyunca
- c) subarktik və mülayim qurşaqların sərhəddi boyu
- d) subekvatorial qurşağın bütün sahələrində
- e) Yalnız mülayim qurşaq

107.Sual: Düzənlikdən fərqli olaraq, dağlıq ərazilərdə Ən çox əkilən kənd təsərrüfatı bitkiləri hansılardır? (Çəki: 1)

- a) pambıq və taxıl
- b) qarğıdalı və çəltik
- c))arpa və kartof
- d) çəltik və günəbaxan
- e) bostan bitkiləri

108.Sual: Dünyada əhalinin artım səviyyəsini nəzərə alaraq, əkin sahələrinin genişləndirilməsi hansı ekoloji problemlərə gətirib çıxarır? (Çəki: 1)

- a) mrriqasiya landşaftlarının genişlənməsinə
- b) eroziya və denidasiya proseslərinin artmasına
- c) sürüşmə hallarının intensivləşməsinə
- d))tropik meşələrin sürətlə qurulmasına
- e) okeanların süni şəkildə qurudulmasına

109.Sual: Kənd təsərrüfatına kəskin ziyan vuran gəmiricilərin artmasına səbəb nədir? (Çəki: 1)

- a))geniş sahələrin şumlanması
- b) meşələrin qırılması
- c) yamac eroziyalarının çoxalması
- d) yeraltı suların səviyyəsinin qalxması
- e) suvarma əkinçiliyinin inkişafı

110.Sual: Əsaslı kapital qoyuluşu sərf etməklə əkin ərazilərinin sahəsini neçə dəfə artırmaq olar? (Çəki: 1)

- a) 5 dəfə
- b) 2 dəfə
- c))3,6 dəfə
- d) 6,5 dəfə
- e) 1,7 dəfə

111.Sual: Hansı qurşaq daxilində suvarılan rayonlarda məhsuldarlıq dəmyə əkinçilik rayonlarına nisbətən çox yüksəkdir? (Çəki: 1)

- a) tropik
- b) subekvatorial
- c) subtropik
- d))mülayim
- e) ekvatorial

112.Sual: Hidromorf landşaftlar necə yaranır? (Çəki: 1)

- a))yeraltı suların təsiri ilə ifrat rütubətlənmə nəticəsində
- b) hündür dağlıq ərazilərin dik yamaclarında
- c) şoranlıqların geniş yayıldığı ərazilərdə
- d) dağ-meşə landşaftlarının yayıldığı sahələrdə
- e) otlaq-çöl landşaftları sahəsində

113.Sual: Ayrı-ayrı landşaft zonası daxilində inkişaf edən hidromorf landşaftlar, nə üçün həmin zonanın iqlim-ekoloji şəraitindən asılı deyil? (Çəki: 1)

- a) dağlıq ərazilərin üstünlüyünə görə
- b) yamaclarda baş verən eroziya-denudasyon proseslərə görə
- c))əsasən yeraltı, göl və çay sularının səthə yaxınlığına görə
- d) arid-denudasyon proseslərin intensivliyinə görə
- e) düzən ərazilərin üstünlüyünə görə

114.Sual: Quru subtropik ərazilərdə neft və lay sualrı ilə çirklənmiş geosistemlərdə öz-özünə təmizlənmənin müddəti təxminən nə qədərdir? (Çəki: 1)

- a) 2 il
- b) 3 il
- c))10 il
- d) 5 il
- e) 12 il

115.Sual: Azərbaycan ərazisində Böyük Qafqazın orta və yüksək dağlıq hissəsində əsasən hansı kənd təsərrüfatı sahələri inkişaf etmişdir? (Çəki: 1)

- a) bostançılıq təsərrüfatı
- b) bağçılıq və suvarma əkinçiliyi
- c) köçürmə otlaq maldarlığı
- d) intensiv suvarma əkinçiliyi
- e))heyvandarlıq və dəmyə əkinçiliyi

116.Sual: Pestisidlərin miqdarına görə ən kritik ekoloji vəziyyət hansı rayonlarda müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- a) Böyük Qafqaz
- b) Talış dağları
- c) Naxçıvan MR
- d) Kiçik Qafqaz
- e) Kür-Araz ovalığı

117.Sual: Ən əlverişli dəmərə əkinçilik üçün yararlı olan torpaqlar hansı ərazilərə uyğun gəlir? (Çəki: 1)

- a) meşə sahələrinə
- b) buzlaqlara
- c) quru çöllərə
- d) yarımsəhralara
- e) səhralara

118.Sual: Dünyada kənd təsərrüfatı məhsullarının neçə faizi suvarılan əkinçilik rayonlarının payına düşür? (Çəki: 1)

- a) 35%-dən az
- b) 50 %-dən çoxu
- c) 70%-dən çox
- d) 47%-dən az
- e) 60%

119.Sual: Şumlanma zamanı landşaftın əsas hansı indikatorları dəyişikliyə uğrayır ? (Çəki: 1)

- a) torpaq və onun tipləri
- b) landşaft növ və yarımnövləri
- c) iqlim ünsürləri
- d) hidroqrafik şəbəkə
- e) bitki örtüyü və heyvanat aləmi

120.Sual: Samur-Dəvəçi, Lənkəran və Kür-Araz ovalıqlarında qrunut və yeraltı suların səthə çıxdığı alçaq sahələrdə hansı landşaft tipləri inkişaf etmişdir ? (Çəki: 1)

- a) yarımsəhra və quru-çöl
- b) çəmən, çəmən-bataqlıq landşaftları
- c) meşə-çəmən və meşə kolluqlar
- d) abraziyon-akkumlyativ tipi landşaftlar
- e) terraslaşmış alçaqdağlıq landşaftları

121.Sual: Heyvandarlıq və dəmərə əkinçiliyi ən çox ərazilərin hansı qurşaqlarında inkişaf etdirilir ? (Çəki: 1)

- a) orta və yüksək dağlıqda
- b) nival qurşaqlarda
- c) alçaq dağlıqda

- d) dik və maili yamaclarda
- e) dağətəyi düzənliklərdə

122.Sual: Hansı landşaftlarda 10 il ərzində neft və lay suları ilə çirklənmiş geosistemlər öz-özünə təmizlənmə bilir ? (Çəki: 1)

- a) milayım qurşaqda
- b) subqütüb və qütblərdə
- c) quru subtropiklərdə
- d) ekvatorial qurşaqda
- e) tropik meşələrdə

123.Sual: Kür-Araz ovalığı landşaftlarında hansı kimyəvi maddənin istifadəsi kritik vəziyyətə səbəb olmuşdur ? (Çəki: 1)

- a) mineral gübrələrin
- b) azot və fosforun
- c) qələvilərin
- d) pestisidlərin
- e) sialit və kaliumun

124.Sual: Yeraltı suların təsiri ilə ifrat rütubətlənmə nəticəsində yaranan landşaftlar necə adlanır ? (Çəki: 1)

- a) hidromorf
- b) evriqial
- c) edafotop
- d) avtomorf
- e) destrukтив

125.Sual: Respublikanın arid düzənliklərində ayrı-ayrı landşaft tiplərinin antropogenləşməsi neçə % təşkil edir? (Çəki: 1)

- a) 43%
- b) 70%
- c) 48%
- d) 67%
- e) 56%

126.Sual: Neolit dövründə əkinçiliyin və heyvandarlığın başladığı vaxtda Azərbaycan Ərazisinin neçə faizi meşə ilə örtülüb olmuşdur? (Çəki: 1)

- a) 11%-i
- b) 20%-i
- c) 60%-i
- d) 30%
- e) 9%-i

127.Sual: Hal-hazırda Azərbaycanın ümumi meşə ehtiyatının 49%-i hansı regionun payına düşür? (Çəki: 1)

- a) Kiçik Qafqaz
- b) Böyük Qafqazın cənubu
- c))Cənub-Şərqi Qafqaz
- d) Talış dağları
- e) Zəngəzur

128.Sual: Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu ərazisinin landşaftlarının çirklənməsinə səbəb olan sənaye müəssisəsi: (Çəki: 1)

- a) Maşınqayırma zavodu
- b))Aluminium zavodu
- c) Elektron avadanlıqlar zavodu
- d) Pambıqtəmizləmə zavodu
- e) Fermer təsərrüfatı

129.Sual: Son 20 ildə ən çox antropogen təsirə məruz qalan meşə sahəsi hansıdır ? (Çəki: 1)

- a) Pirqulu meşəsi
- b))Sultanbud meşəsi
- c) Hirkan meşəsi
- d) Tuqay meşəsi
- e) heç biri

130.Sual: Sənaye tullantılarının tənzimlənməsi üçün hansı qaydalar tətbiq olunur? (Çəki: 1)

- a) zavodlar bağlanır
- b) istehsalat azaldılır
- c) yerli müşahidə
- d))dövlət standartları
- e) heç biri tətbiq görülmür

131.Sual: Antropogen təsirlərə məruz qalmayan təbii landşaft kompleksi hansıdır ? (Çəki: 1)

- a))subnival-nival
- b) orta dağlıq
- c) yüksək dağlıq
- d) subalp-alp
- e) düzənlik

132.Sual: Landşaftların neftlə çirklənməsi və ekoloji tarazlığın pozulması prosesi necə adlanır ? (Çəki: 1)

- a))texnogen çirklənmə
- b) antropogen çirklənmə
- c) kimyəvi çirklənmə
- d) biogen çirklənmə
- e) radioaktiv çirklənmə

133.Sual: Yer üzündə təxminən nə qədər sahə suvarılır? (Çəki: 1)

- a))2,5 mln.km²
- b) 1,7 mln. km²

- c) 3 mln km²
- d) 5 mln.km²
- e) 4,5 mln.km²

134.Sual: Təsərrüfatda istifadə xarakterinə və dəyişilmə istiqamətinə görə landşaftlar hansı tiplərə bölünür?

- a) mərz və fasiya
- b) geosfera və ekosistem
- c) antropogen və mədəni
- d) akval və subakval
- e) batial və abissal

135.Sual: Yüklənmə xüsusiyyətlərinə görə antropogen landşaft tipləri hansılardır ? 1. dəyişilməmiş 3.sıx meşələr 5. pozulmuş 2.zəif dəyişilmiş 4.düzənliklər 6. çox dəyişilmiş

- a) 1,3,6
- b) 2,4,5
- c) 3,4,5
- d) 1,4,6
- e))2,5,6

136.Sual: Böyük şəhərlərin havasının zərərli maddələrlə yüksək cirkənmə hallarının 80 %-ə yaxın göstəricisi ilin hansı ayları arasında baş verir?

- a))aprel-oktyabr
- b) yanvar-aprel
- c) avqust-noyabr
- d) dekabr-mart
- e) fevral-may

137.Sual: Yer kürəsində təxminən nə qədər ərazi süni şəkildə qurudulmuşdur?

- a) 7 mln. km²
- b) 3500 min km²
- c))8 mln.km²
- d) 4,8 mln.km²
- e) 6 mln.km²

138.Sual: Nəqliyyat vasitələrindən təbiətə atılan və ən çox sinir-əsəb, qan-damar və əqli çatmamazlıqlar kimi xəstəliklərin yaranmasına şərait yaradan kimyəvi maddələr hansılardır?

- a) maqnezium, hidrogen-sülfid, karbon qazı
- b))dəm qazı, azot oksidləri, qurğuşun qazı
- c) helium qazı, dəmir oksidləri və natrium-xlor
- d) karbon oksidləri, benzol, təsirsiz qazlar
- e) hidrogen xlorid, metallik nikel, sulfat turşusu

139.Sual: Təbii landşaftlara çirkləndirici təsir göstərən və texnoloji avadanlıqlar tullantısının zərərlik dərəcəsinə görə neçə qrupa bölünürlər? (Çəki: 1)

- a) üç
- b) beş
- c) iki
- d) altı
- e) dörd

140.Sual: Abşeron yarımadasının hansı sahələrində radiasiya fonu çoxdur və radiasiyanın normadan yüksək olmasına əsas səbəb nədir?

- a) Sabunçu, Ramana, Balaxanı, Qala-neft mədənləri
- b) Suraxanı, Mərdəkan, Binəqədi-tikinti materialları
- c) Bibiheybət, Bilgəh, Sənqaçal-yodlu-bromlu sular
- d) Qarabağ, Qobustan, Sahil-Qarabağ sement zavodu
- e) Çiçək, Albalı, Nardaran, Zirə-kənd təsərrüfatı

141.Sual: Azərbaycanın dağlıq ərazilərinin təsərrüfat cəhətdən ən çox mənimsənilən hissəsi haradadır?

- a) Taliş dağlarının orta dağlığı və dağətəyi əraziləri
- b) Kürboyu düzənliklər və Ləngəbiz tirəsi
- c) Kiçik Qafqazın orta və yüksək dağlığı
- d) Böyük Qafqazın cənubu və yüksək dağlığı
- e) Böyük Qafqazın şimal-şərqi, dağətəyi və alçaq dağlığı

142.Sual: Ən tez dəyişikliyə uğrayan landşaft vahidləri hansılardır ?

- a) mərəz və fasiya
- b) kserofit və hidromorf
- c) orta və yüksək dağlıq
- d) nival və subnival
- e) tropik və subtropik qurşaq

143.Sual: Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin Azərbaycan ərazisində başladığı və Gürcüstan Respublikası sərhəddində bitdiyi məntəqələ hansılardır ?

- a) Səngəçal terminalı-Ağstafa rayonu
- b) Ələt qəsəbəsi-Qazax rayonu
- c) Qarabağ rayonu-Qax rayonu
- d) Bayıl qəsəbəsi-Zagatala rayonu
- e) Bakı limanı-Balakən rayonu

144.Sual: Abşeron yarımadası ərazisində massivlərin bəziləri çox təhlükəli təbii obyektlər yaxınlığında salınır.Bu obyektlər hansılardır?

- a) Dəniz sahilində-Mərdəkan və Nardaran
- b) Sənaye müəssisəsi yaxınlığında-Sənqaçal və Qaradağ
- c) Palçıq vulkanlarının ətəklərində-Keyrəki və Zigilpiri
- d) Sürüsmə zonalarında-Ziğ və sahil qəsəbələrində
- e) Quraq-arid zonalarda-Qobustan kəndi

145.Sual: Antropogen landşaftları təsvir etmək üçün hansı tiplər götürülür? 1. rekreasiya landşaftı 4.seyrək meşələr 7.otlaq landşaftı 2. buzlaq landşaftı 5.səhralar 8.aqroirriqasiya landşaftı 3.şəhər landşaftı 6.dağ-mədən landşaftı 9.palçıq vulkanları

- a) 2,4,5,6,9
- b) 1,3,4,8,9
- c))1,3,6,7,8
- d) 5,6,7,8,9
- e) 3,4,5,7,8

146.Sual: Morfogenetik xüsusiyyətlərinə görə hidromorf landşaftlar hansı komplekslər kimi xarakterizə edilir?

- a) kserofit
- b))intrazonal
- c) elyuvial
- d) subakval
- e) superakval

147.Sual: Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin Abşeron rayonundan keçən hissəsinin landşaftları əsasən hansı tiplərə aiddir ?

- a) əsasən boz-qonur torpaqlar formalaşan səhra tipi
- b) orta dərəcəli parçalanmış ön dağlaq landşaft tipi
- c) çox hissədə xəzər sahili rütubətli iqlim tipi
- d) xüsusilə şoranlaşmış quru subtropik landşaft yarım tipi
- e))boz-qonur torpaqların üstünlük təşkil etdiyi quru çöl və yarım səhra landşaft tipi

148.Sual: Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin Abşeron yarımadası ərazisindən keçdiyi sahələr ekoloji cəhətdən necə qiymətləndirilir?

- a) kənd təsərrüfatına yararlı ərazilən kimi
- b) 90 % ərazininin neft tullantıları ilə çirklənməsi
- c))torpaq-meliorativ səhətdən mürəkkəb və çətin obyekt kimi
- d) Heyvandarlıq təsərrüfatının inkişaf etdirildiyi ərazi kimi
- e) Təmənilə bütün torpaqlarının rekultivasiya olunduğu ərazi kimi

149.Sual: Ümumiyyətlə Xəzər dənizinin hövzəsində hal-hazırda nə qədər sənaye şəhəri formalaşmışdır?

- a) 50-dən çox
- b) 100-dən çox
- c) 75-dən çox
- d) 150-yə yaxın
- e))200-dən çox

150.Sual: Xəzər dənizi hövzəsinə daxil olan sənaye və məişət tullantıları ən çox hansı çayların vasitəsilə gətirilir?

- a) cənub çayları-Atrek, Səfidrud, Qorqan çayı
- b) cənub qərb çayları-Kür, Lənkəran, Astara çayı
- c) qərb çayları-Samur. Qudyalçay, Qusarçay
- d))şimal-qərb çayları-Volqa, Terek, Sulak çayı
- e) şimal çayları-Ural, Emba çayları

151.Sual: Azərbaycan Respublikası ərazisində Abşeron yarımadasından başqa, təbii landşaft sahələrinin neftlə çirklənməsi hansı rayonlarda da müşahidə edilir?

- a) Lənkəran, Astara, Yardımlı, Bəhramtəpə
- b) Ordubad, Şərur, Şahbuz, Babək
- c)) Şirvan, Neftçala, Siyəzən, Kürdəmir
- d) Naftalan, Daşkəsən, Kəlbəcər , Laçın
- e) Zəngilan, Şabran, Xızı, Siyəzən

152.Sual: Bərk tullantı maddələri, o çümlədən xammal faydalı qazıntılar vasitəsi ilə çirklənən regionlar hansılardır?

- a) Böyük Qafqazın şimal-şərqi və Abşeron yarımadası
- b))Kiçik Qafqazın şimal-şərqi və Abşeron yarımadası
- c) Talış dağları və Naxçıvanın ortadağlığı
- d) Böyük Qafqazın cənubu və Kür-Araz ovalığı
- e) Naxçıvanın yüksəkdağlığı və Şamur-Dəvəçi ovalığı

153.Sual: Təhlükəli təbii obyektlər yaxınlığında salınan yaşayış məntəqələri əsasən hansı regionlardadır?

- a) Böyük Qafqazın cənubu, Talış dağları, Naxçıvan MR
- b) Kiçik Qafqazın cənubu, Kür-Araz ovalığı, Talış dağları
- c))Abşeron yarımadası, Böyük-Qafqazın cənubu və cənub-şərqi
- d) Samur-Dəvəçi ovalığı, Kiçik Qafqazın şimalı və cənub-şərqi
- e) Qarabağ maili düzənliyi, Talış dağları, Abşeron yarımadası

154.Sual: Azərbaycanda mövcud olan Alüminium zavodu hansı iqtisadi rayon ərazisi landşaftlarının çirklənməsinə səbəb olur ?

- a) Kür-Araz
- b) Şəki-Zaqatala
- c))Gəncə-Qazax
- d) Lənkəran-Astara
- e) Naxçıvan

155. Yeraltı suların səthə yaxınlığı lanşaft komplekslərində nə kimi mənfi nəticə yaradır ? (Çəki: 1)

- a) eroziya
- b))şorlaşma
- c) aşınma
- d) deqradasiya
- e) səhrələşmə

156.Sual: Kür çayının geniş subasarında su altında qalmış münbit torpaqların təsərrüfat dövriyyəsidən çıxarılmasına səbəb nədir?

- a) su kanalları
- b) su anbarları
- c) kollektorlar
- d) su kəmərləri
- e) bataqlıqlar

157.Sual: Yeni landşaft tiplərinin əmələ gəlməsi və vaxtaşırı bir- birini əvəz etməsi prosesini yaradan səbəblər hansılardır?

- a) coğrafi mühitin dəyişməsi
- b) iqlim dəyişmələri
- c) kontinental iqlim
- d) yeni tektonik hərəkətlər
- e) sferaların bir-biri ilə əlaqəsi.

158.Sual: Yeni tektonik hərəkətlərin rolu böyükdür?

- a) landşaft əyalətlərinin ayrılmasında
- b) meşə zolağının yaranmasında
- c) geosistemin yaranmasında
- d) coğrafi mühitin formalaşmasında
- e) əkin sahələrinin şorlaşmasında

159.Sual: Hiss olunmayan və sürəti 1 mm/ilə bərabər olan qalxma bir dövr ərzində təxminən nə qədər olar?

- a) 6000 m
- b) 500 m
- c) 2000-2500 m
- d) 1500-1700 m
- e) 800-1000 m

160.Sual: Təbii landşafların təbii-ekoloji şəraitinin dəyişdirilməsi prosesində iynəyarpaqlı meşələr hansı məqsədlər üçün qırılmışdır?

- a) əkin sahələrinin genişləndirilməsi
- b) humuslu qara torpaqların istifadəsi
- c) sellüloz-kağız və süni liflərin istehsalı
- d) otlaq sahələri və fermer təsərrüfatının inkişafı
- e) yolların çəkilməsi və qəsəbələrin salınması

161.Sual: Xrom elementinin çatışmaması insan orqanizmində hansı xəstəliklərin yaranmasına səbəb olur?

- a) sümük və diş xəstəliklərinə
- b) qan və ürək-damar xəstəliklərinə
- c) qalxanvari vəzin xəstəliklərinə
- d) qan azlığı və böyrək çatmamazlığı

e) yoluxucu xəstəliklərə

162.Sual: Neogen və antropogen dövrlərində qüvvətli tektonik hərəkətlər hansı ərazilərin kənarlarını qaldıraraq, onun kənarlarında orografik sərhəd əmələ gətirmişdir?

- a) Cənubi Qafqaz ərazisi
- b) Ərəbistan yarımadası
- c) Hind-Çin yarımadası
- d) Mərkəzi Asiya ərazisi
- e) Cənubi Amerikanın şərq

163.Sual: Azərbaycanın qüvvətli və ya zəif tektonik qalxmaya məruz qalan bütün rayonlarında xüsusi ilə dağlıq rayonlarında hansı təbii elementlər formalaşır? 1. yamaclar genişlənir 5. landşaft növlərinin sahəsi artır 2.meşə sahəsi artır 6.səhralar genişlənir 3.sürüşmələr çoxalır 7.eroziya prosesləri güclənir 4.çay dərələri dərinləşir 8.buzlaqlar əriyir

- a) 1, 4, 5
- b) 2, 3, 4
- c) 4, 6, 8
- d) 4, 6, 8
- e) 5, 7, 8

164.Sual: Mərkəzi Asiya ərazisində əvvəllər olmamış, yalnız yeni tektonik hərəkətlər nəticəsində yaranan landşaft tipləri hansılardır? 1. dağ-meşə 4. dağ-çəmən 2. nivab buzlaq 5.tayqa-meşə 3.səhralar 6.dağ-çölləri

- a) 1, 4
- b) 2, 6
- c) 3, 5
- d) 2, 5
- e) 3, 6

165.Sual: İrriqasiya landşaftları hansılardır?

- a) duzlardan təmizlənen
- b) suvarılan
- c) bərpa olunan
- d) meşə sahəsi salınan
- e) əkinçiliyə yararlı

166.Sual: Azərbaycan ərazisi meşələrinin sahəsinin kəskin azalma səbəbləri nədir?

- a) antropogen təsir
- b) iqlim şəraiti
- c) müharibə şəraiti
- d) yağıntıların çoxluğu
- e) quraqlıq

167.Sual: Yeni tektonik hərəkətlərin sürəti Ən çox hansı ərazilərdə müşahidə edilir?

- a) düzənlikdə
- b) orta dağlıqda
- c) dəniz sahilində
- d) düzən meşələrində
- e))yüksəkdağlıqda

168.Sual: Müasir tektonik hərəkətlərin differensial qalxma sürəti ən çox hansı ərazilərdə müşahidə edilir?

- a))Böyük Qafqazın yüksəkdağlığında
- b) Kiçik Qafqazın orta dağlığında
- c) Qabırır-Acenohur qırışıqlıq zonasında
- d) Mil-Qarabağ maili düzənliyində
- e) Kür-Araz ovalığında

169.Sual: Hər il orta hesabla 2-3 mm sürətlə qalxan dağlıq ərazilərin hündürlük balansını qoruyan təbii proses hansıdır?

- a) deplyasiya
- b) abraziya
- c) ekzerasiya
- d) differensiasiya
- e))denudasiya

170.Sual: Subnival-nival landşaft kompleksi Azərbaycanın hansı ərazilərində mövcuddur?

- a) Böyük Qafqaz, Kiçik Qafqaz, Talış dağları
- b))Böyük Qafqaz, Kiçik Qafqaz, Zəngəzur
- c) Kiçik Qafqaz, Murovdağ, Dərələyəz
- d) Talış dağları, Şahdağ, Ləngəbiz
- e) Zəngəzur, Böyük Qafqaz, Gömürgöy

171.Sual: Kür-Araz ovalığı landşaft komplekslərinin şorlaşmasına səbəb nədir?

- a) quraq iqlim şəraiti
- b) yüksək temperatur
- c))yeraltı sualrın səthə yaxınlığı
- d) torpaqda duzların miqdarının çoxluğu
- e) çökəklik olması

172.Sual: Ən çox külək eroziyasına məruz qalan landşaftlar hansı rayon daxilindədir?

- a) Kiçik Qafqaz
- b) Samur-Dəvəçi
- c) Lənkəran
- d) Pirqulu
- e))Qobustan

173.Sual: Sel, daşqın və sürüşmə hadisələrinin ən çox təsir göstərən dağlıq lanşaftları hansı regionun payına düşür?

- a) Dərələyəz silsiləsi
- b) Talış dağları
- c) Zəngəzur silsiləsi
- d) Böyük Qafqaz
- e) Kiçik Qafqaz

174.Sual: Lənkəran ovalığında yarım səhra lanşaftları əvəzinə hansı lanşaftlar əmələ gəlmişdir ?

- a) quru çöl
- b) dağ-çəmən
- c) dağ-bozqır
- d) kserofit
- e) meşə

175.Sual: Naxçıvan MK-da göstərilən hipsometrik həddən 800-100 m qalxan lanşaft kompleksi hansıdır ?

- a) dağ meşə
- b) quru çöl
- c) kserofit çəmən
- d) yarım səhra
- e) dağ çəmən

176.Sual: Boz, boz-qonur və açıq şabalıdı torpaqdan hansı lanşaft komplekslərində yayılmışdır ?

- a) ortadağlıq və meşələrdə
- b) yarım səhra düzənliklər və dağətəyində
- c) yüksək dağlıqda və bozqırlarda
- d) yüksək düzənliklərdə və nivalda
- e) alçaqdağlıqda və quru çöllərdə

177.Sual: Üzüm, taxıl, pambıq və nar hansı lanşaft torpaqlarında yetişdirilir ?

- a) dağ meşələrdə
- b) subalp çəmənliklərində
- c) bataqlıq-ulanlarda
- d) yarım səhralarda
- e) dağətəyində

178.Sual: Abşeron yarımadasının bərk tullantılarla çirklənməsinə səbəb olan əsas sənaye müəssisələri hansılardır? (

- a) H.Əliyev adına Neft emalı zavodu
- b) Abşeron DRES-i və Qaradağ daş karxanası
- c) Qaz emalı zavodu və Keşlə maşınqayırma zavodu
- d) Qaradağ sement zavodu və Bakı Gips məmulatı zavodu
- e) Azərneftyağ istehsalat birliyi və Azərsun şirkətlər qrupu

179.Sual: Dağ-mədən sənayesinin bir çox sahələrində baş verən əsas hansı problemlər ətraf mühiti korlayır və torpaq fondunu azaldır?

- a) qazma işlərinin fasiləsiz aparılması
- b) yükdaşıma zamanı ağır texnikanın hərəkəti
- c))çox qiymətli xammal itkisinin baş verməsi
- d) istehsal zamanı istifadə edilən texniki suların ətraf ərazilərə axıdılması
- e) yataqlarda kəşfiyyat işlərinin aparılması

180.Sual: Sənaye şəhərlərində bərk tullantıları xəzərsizləşdirmək məqsədilə hansı tədbirlər görülməlidir? (

- a))utilizasiya zavodları tikilməlidir
- b) rekultivasiya prosesi gücləndirilməlidir
- c) yalnız meliorativ tədbirlər həyata keçirilməlidir
- d) quyulara yığılaraq basdırılmalıdır
- e) torpaqlar yalnız sanitar-müdafiə zonalarına ayrılmalıdır

181.Sual: Yüksək dağ-meşə zonasında əsas meşə əmələ gətirən ağac növləri hansılardır?

- a) ardıc və fısdıq
- b) dəmirağac və küknar
- c))vələs və şərq palıdı
- d) qızılağac, qovaq
- e) saqqızağacı və şam

182.Sual: Respublikanın sənaye şəhərlərində müəsisələrin atdıqları tullantıların qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görülür?

- a) müəsisələrin daxilində xüsusi ölçmə cihazları yerləşdirilir
- b))xüsusi dövlət müəsisələri tərəfindən monitorinqlər aparılır
- c) xüsusi dövlət müəsisələri tərəfindən monitorinqlər aparılır
- d) Xəzər dənizinin dərinliklərinə atılır
- e) müəsisələr istədikləri qədər tullantı atmağa qadirdirlər

183.Sual: Respublikada sənaye tullantıları, yeraltı sərvətlərin dağıntıları, qazıntı vasitəsi ilə basdırılmış və çirkləndirilmiş torpaqlar hansı üsulla bərpa edilir?

- a) meliorasiya
- b) aqrotexniki
- c) texniki
- d) yumuşaltma
- e))rekultivasiya

184.Sual: Rekultivasiya olunacaq sahələrin mənimsənilməsinin iqtisadi cəhətdən ən ucuz növü hansidir?

- a))sahələrdə meşə əkinlərinin həyata keçirilməsi
- b) təzyiqli sular vasitəsi ilə yuyulması

- c) torpaqların səthinə mineral gübrələrin verilməsi
- d) torpaqlarda mikrob-bioloji prosesləri sürətləndirmək
- e) əraziyə əhəngin verilməsi və 60 sm dərinliyə kimi yumuşaltma

185.Sual: Respublika torpaqlarının ən çox alüminium oksidləri ilə çirklənmə prosesi hansı sənaye şəhəri ətrafında müşahidə olunur?

- a) Bakı şəhəri
- b) Sumqayıt şəhəri
- c) Mingəçevir şəhəri
- d))Gəncə şəhəri
- e) Naxçıvan şəhəri

186.Sual: Respublika ərazisində Abşeron yarımadasından sonra rekultivasiyaya ehtiyacı olan torpaq sahələri haradadır?

- a) Şəki-Zaqatalada
- b))Kiçik Qafqazda
- c) Böyük Qafqazın cənubunda
- d) Qobustan rayonunda
- e) Talış dağlarında

187.Sual: Sənaye şəhərlərinin pozulmuş landşaftların torpaqlarının rekultivasiyası hansı mərhələlərlə aparılır?

- a) aqrotexniki və fiziki
- b) fitomeliorativ və kimyəvi
- c))texniki və bioloji
- d) gübrələmə və yumuşaltma
- e) hidromeliorativ və texniki

188.Sual: Respublika ərazisində ən çox sənaye müəssisəsi yerləşən şəhərlər hansılardır və onların payına sənaye potensialının necə faizi düşür?

- a) Gəncə və Qazax şəhərlərində, 67 %
- b) Bakı və Xaçmaz şəhərlərində, 55 %
- c) Sumqayıt və Lənkəran şəhərlərində , 77 %
- d) Naxçıvan və Bakı şəhərlərində, 60 %
- e))Bakı və Sumqayıt şəhərlərində, 70 %

189.Sual: Azərbaycanda zərərli tullantıların basdırılması və zərərsizləşdirilməsi hansı istiqamətlərdə aparılır?

- a) Bakı buxtasında xüsusi borular vasitəsi ilə dənizə axıdılır
- b) Şəhər kənarında açıq poliqonlara atılır və ya yandırılır
- c))xüsusi poliqonlarda xəndəklər qazılaraq, tullantıların burada basdırılması
- d) Abşeron yarımadasının cənub sahillərində dənizə atılır
- e) Tullantılar ümumi şəkildə anbarlaşdırılaraq yandırılır

190.Sual: Filiz yığıntılarının ən çox toplandığı ərazi hansıdır?

- a) Abşeronda daş karxanaları və neft yataqları
- b))Daşkəsən filiz yataqları və Zəylik alunit yataqları
- c) Naxçıvanda polimetal filizləri və molibden yataqları
- d) Gədəbəydə qızıl yataqları və civə emalı
- e) Siyəzəndə neft yataqları və neftin emalı

191.Sual: Hansı şəraitdə faydalı qazıntıların çıxarılması nəticəsində əvvəlkindən əsaslı fərqlənən süxur yığınları və torpaq tipləri yaranır ?

- a))Açıq şəraitdə aparılan qazma işlərində
- b) Dərinlik üzrə qazılan yataqlarda
- c) Qapalı formada aparılan kəşfiyyat işlərində
- d) Qazma işləri zamanı üst münbit qatın qazılmasında
- e) Filiz çıxarılması zamanı xammalın torpaqla qarışması nəticəsində

192.Sual: Təsərrüfatın müxtəlif sahələrində pozulmuş təbii landşaftların bərpası üçün tətbiq edilən tədbirlər kompleksi necə adlanır?

- a) akkumlyativ tədbirlər
- b))rekultativ tədbirlər
- c) meliorativ tədbirlər
- d) aqrotexniki tədbirlər
- e) fitomeliorativ tədbirlər

193.Sual: Landşaft proqnozlaşdırmasını hansı müddətdə vermək mümkündür?

- a))1 ildən -1000 ilədək
- b) yalnız 3 - 5illik
- c) bir neçə 100 il
- d) 10- 15 ilədək
- e) 10- 15 ilədək

194.Sual: Landşaft proqnozlaşması prosesində əsas istifadə edilən mənbə:

- a) yazılı məlumatlar
- b) statistik rəqəmlər
- c))landşaft xəritələri
- d) çöl tədqiqatları
- e) müasir ədəbiyyatlar

195.Sual: Landşaftın təbii yolla və antropogen amillərin təsiri ilə inkişafının istiqamətini və gələcək vəziyyətini müəyyən edən proses hansıdır?

- a) landşaft genezisi
- b) landşaftın təkamüllü
- c) landşaftın dinamikası
- d))landşaft proqnozu
- e) landşaftın təkmilləşdirilməsi

196.Sual: Landşaft proqnozlaşmasının ən vacib sahələrindən hansı, bu proses zamanı mütləq nəzərə alınmalıdır?

- a) landşaftların hündürlük strukturu
- b) landşaftların dinamik dəyişikləri
- c))ərazi komplekslərinin qonşuluq əlaqəsi
- d) landşaftların üfüqi zonallığı
- e) təbii ərazi komplekslərinin yerləşməsi

197.Sual: Yaydan 1-2 ay və yazdan bir neçə həftə əvvəl baş verəcək təbii hadisələri hansı metod vasitəsi ilə proqnozlaşdırmaq mümkündür?

- a) coğrafi sistemlər metodu
- b) ekstrapolyasiya metodu
- c) zaman analoqiyası metodu
- d) coğrafi analoqiya metodu
- e))fenoloji indikasiya metodu

198.Sual: Uzun müddətli proqnozlar hansı prinsiplərə əsaslanmalıdır?

- a) struktur-dinamik şərvə
- b) funksional modelə
- c))tarixi inkişafa
- d) fəsillərin dəyişməsinə
- e) texnoloji amillərə

199.Sual: Aşağıdakılardan hansı A.Q.İsaçenkonun verdiyi proqnozlaşma metodudur? (Çəki: 1)

- a) texnoloji metod
- b) litoloji metod
- c) induksiya metodu
- d) hidrotexniki metod
- e))ekstrapolyasiya metodu

200.Sual: Ən aktual olan orta və uzun müddətli xüsusi proqnozlar hansı amillərin tam nəzərə alınması ilə səciyyələnir?

- a) vulkanik proseslər, landşaft dinamikası
- b))təbii, sosial-iqtisadi və texnogen
- c) yalnız iqlim və yeni tektonik proseslər
- d) antropogen, vulkonogen və differensiasiya
- e) dağların sədd effekti və üfiqi zonallıq

201.Sual: Proqnozlaşdırma nədir ?

- a))inkişafı qabaqcadan aydınlaşdırma
- b) müasir dinamikanın təhlili
- c) yalnız iqlimlə bağlıdır
- d) landşaftın genizisini təyin edir
- e) landşaftın təkamülü ilə bağlıdır

202.Sual: Təbii və mədəni landşaftları ayıran alim kim olmuşdur ?

- a) Q.F.Morozov

- b) V.V. Dokuçayev
- c) Q.N.Visotskiy
- d) N.A.Seversov
- e))L.S.Berq

203.Sual: Q.N. Visotskinin yaradıcısı olduğu coğrafi anlayışlar hansılardır ?

- a) təkrarlanma və ritmika
- b) proqnozlaşdırma
- c) dinamika və təkamül
- d))zonallıq və intrazonallıq
- e) mərz və fasiya

204.Sual: Mədəni landşaft deyəndə nə başa düşülür?

- a) təbii landşaft
- b) landşaft sferası
- c) coğrafi təbəqə
- d) coğrafi mühit
- e))antropogen landşaft

205.Sual: Landşaftın məqsədə uyğun və planlı istiqamətdə gedən dəyişiklikləri necə adlanır? \

- a) mərz
- b) fasiya
- c) yarım tip və tip
- d))mədəni landşaftlar
- e) təbii ərazi kompleksləri

206.Sual: Landşaftlarda baş verən bütün planlı və kortəbii dəyişikliklər necə adlanır?

- a) əkin sahələri
- b) landşaft sferası
- c) fasiya
- d))antropogen landşaft
- e) növ və siniflər

207.Sual: Hansı kimyəvi elementin atmosferdəki qatılığı iki dəfə artdığı halda müxtəlif iqlim modellərinə əsasən əsrin sonunadək gözlənilən orta illik temperatur artımı 2,0-5,8° S təşkil edəcək ?

- a) HCO
- b) NO₂
- c))CO₂
- d) CO
- e) H₂O

208.Sual: Hazırda Bakı buxtasında ən çox müşahidə olunan zərərli maddələr hansılardır?

- a))neft məhsulları, fenol
- b) dəmir birləşmələri, benzol
- c) toliol, manqan oksidi

- d) qurğuşun, fenol
- e) xlor üzvlü pestisidlər

209.Sual: Radioaktiv tullantıları zərərsizləşdirmək üçün istifadə edilən quyular hansı maddələrdən hazırlanır?

- a) sintetik kaçıqdan
- b) xüsusi mişar daşından
- c))1,5 metr qalınlıqda betondan
- d) bentonit gillərdən
- e) dəmir və alüminiumun qarışığından

210.Sual: Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin keçdiyi ərazilərin əsas landşaft tipi, burada formalaşan bitki örtüyü və iqlim şəraiti necə səciyyələnir?

- a))yarımsəhra landşaft tipi, seyrək bitki örtüyü, mürəkkəb relyef formaları, daimi küləklər, deflyasiya və suvarma eroziyası
- b) quru-çöl landşaft tipi, intrazonal meşələr, sadə relyef formaları, quru hava, irriqasiya əkinçiliyinin üstünlüyü
- c) rütubətli subtropik landşaflar, qarışıq bitki örtüyü, düzən relyef formaları, rütubətli hava,dəmyə əkinçiliyi və deqradasiya
- d) səhra landşaft tipi, geniş çəmənliklər, sadə relyef formaları, quraq hava, deqradasiya və kimyəvi aşınmanın üstün olması
- e) yarımsəhra landşaft tipi, relik və endemik bitki örtüyü, mürəkkəb relyef formaları, şorlaşmış ərazilər və abraziya

211.Sual: Xəzər dənizi hövzəsinin çirklənməsinin əsas səbəbləri və mənbələri nələrdən ibarətdir?

- a))sahil ərazilərdə əhalinin yüksək sıxlığı, sənaye müəssisələri, dənizə tökülən çayların çirklənməsi və s.
- b) dəniz nəqliyyatından intensiv istifadə, tez-tez baş verən tanker qəzaları və s.
- c) dəniz suyunun normadan artıq duzlu olması, ən çox kənd təsərrüfatı tullantıları ilə çirklənmə və s.
- d) dənizə tökülən çayların çox böyük olması və fenollarla çirklənmənin əsasən şimalda yığılması
- e) kənd təsərrüfatında istifadə edilən kimyəvi gübrələr və pestisidlərlə çirklənmə , əhalinin sahil boyu sıxlığı

212.Sual: Nadir ağac növlərinin qorunduğu qoruqlar hansılardır?

- a) Pirqulu, Qızılağac, Şirvan
- b) Qobustna, Altıağac, Qarayazı
- c))Bəsirtçay, Hirkan, Eldar qoruğu
- d) Türyançay, Göyçay, Ağgöl
- e) İlisu, İsmayılı, Göygöl

213.Sual: Hansı qoruqlar əsasən yarımsəhra landşaft sahəsində yerləşmişdir?

- a) Eldar, Pirqulu, İsmayılı
- b) Zaqatala, Qobustan, Göygöl
- c) Qızılağac, Bəsirtçay, Hirkan

- d) Türyançay, Şahdağ, Sultanbud
- e) Ağgöl, Qobustan, Şirvan

214.Sual: Azərbaycan ərazisində təbii landşaftlara, ilk insanların təsiri əsasən hansı dövrdən və hansı kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafından sonra başladı ?

- a) dəmir dövründən, əkinçiliyin inkişafı
- b) tunc dövründən, ovçuluğun inkişafı
- c) mezolit dövründən, heyvandarlığın inkişafı
- d) dəmir dövründən, dəmir və tuncdan istifadə olunması
- e) yuxarı daş dövrü, yığılıqla məşqul olma

215.Sual: Landşafta əsaslı təsirlərdən hesab edilən metal əridilməsi hansı dövrü əhatə edirdi?

- a) e.ə. VIII-V minilliklərdə, neolit dövrü
- b) e.ə. 10-12 min il əvvəl, paliolit dövrü
- c) e.ə. III-12 minilliklərdə, tunc dövrü
- d) e.ə. 1 milyon il əvvəl, aşağı paleolit dövrü
- e) e.ə.X-VIII minilliklərdə, mezolit dövrü

216.Sual: Azərbaycan ərazisində təbii landşaft kompleksləri ilə bərabər quşların mühafizə olunduğu qoruqlar hansılardır?

- a) Ağgöl, Hirkan qoruğu
- b) Eldar, Göygöl qoruğu
- c) Altıağac, Qızılağac qoruğu
- d) Bəsitçay, Qarayazı qoruğu
- e) Qızılağac, Ağgöl qoruğu

217.Sual: Azərbaycan ərazisində yaşamış və təbii landşafta təsir göstərməyə başlamış ilk insanların yaşı təxminən nə qədərdir və onlar hansı dövrə aid edirlər?

- a) 40-50 min il, yuxarı paleolit
- b) 1 milyon il, aşağı paleolit
- c) e.ə. X – VIII minilliklər, mezolit
- d) e.ə. VI – V minilliklər, neolit
- e) e.ə. V – III minilliklər, eneolit

218.Sual: Dağ-meşə landşaftının differensiasiyasına əsasən hansı amillər daha çox təsir göstərir?

- a) hipsometrik şərait və yamacların ekspozisiyası
- b) yamacların deqredasiyası və heyvandarlıq təsərrüfatı
- c) süxurların yerləşməsi və dəmənə əkinçiliyi
- d) antropogen amillər və rütubətlənmə şəraiti
- e) orta illik yağıntıların miqdarı və litoloji tərkib

219.Sual: Azərbaycan ərazisində yalnız tarixi-təsviri sənət qoruğu hansıdır?

- a) Şahdağ
- b) Altıağac
- c) Göygöl

- d))Qobustan
- e) Eldar şamı

220.Sual: Dağ-meşə qurşağı zonalarının tərkibinə, strukturuna, torpaq xüsusiyyətlərinə və rütubətlənmə rejiminə görə fərqlənməsinin əsas səbəbi nədir?

- a) tektonik amil
- b) antropogen amil
- c))relyef-iqlim amili
- d) geobotanik amil
- e) litoloji və hidroloji amil

221.Sual: Relikt bitki növləri əsasən hansı qoruq landşaflarında yayılmışdır?

- a))Hirkan, Eldar, Vəsitçay
- b) Göyöl, Ağgöl, Qobustan
- c) Altıağac, Qarayazı, Şirvan
- d) Göyçay, Türyançay, Hirkan
- e) Qızılağac,Zaqatala,İlisu

222.Sual: Təbii landşaftlarının qorunması məqsədilə yaradılan və əsas hissəsi dağ-meşə landşaftı olan qoruqlar hansılardır?

- a))İsmayılı, Zaqatala, İlisu
- b) Qızılağac, Ağgöl, türyançay
- c) Göyçay, Şirvan, Hirkan
- d) Pirqulu, Qobustan, Bəsirtçay
- e) Qarayazı, Altıağac, Göygöl

223.Sual: Respublika ərazisində neft məhsulları ilə müxtəlif dərəcədə çirklənmiş torpaqlar əsasən hansı zonadadır və sahəsi nə qədərdir?

- a) Naxçıvanda, 32,5 min ha
- b) Siyəzəndə 18, 7 min.ha
- c) Naftalanda 28 min.ha
- d) Neftçalada 37 min.ha
- e))Abşeronda, 22 min.ha

224.Sual: Hal-hazırda neft məhsulları ilə çirklənmiş torpaqlarında rekultivasiya aparılmış ərazilər hansılardır?

- a) Siyəzən, Şabran, Xızı
- b))Bülbülə, Ramana, Qaradağ
- c) Mərdəkan, Zirə, Pirəküşkül
- d) İmişli, Muradxanlı, Carlı
- e) Naftalan, Zəyəm, Mehmana

225.Sual: Abşeron torpaqların çirklənməsində neft məhsulları ilə yanaşı hansı tullantılar iştirak edir?

- a))metallurgiya, elektrotexnika və başqa sənaye tullantıları
- b) kənd təsərrüfatı məhsullarının tullantıları

- c) fermer (heyvandarlıq) təsərrüfatının tullantıları
- d) kimyəvi və mineral gübrələrin vasitəsi ilə
- e) məişət və bərk tullantılar vasitəsi ilə

226.Sual: Azərbaycan ərazisində ağır metallarla çirklənən torpaqlar əsasən hansı regiondadır?

- a) Gəncə-Qazax
- b) Lənkəran-Astara
- c) Naxçıvan MK
- d))Şəki-Zaqatala
- e) Abşeron

227.Sual: Ərazisində subnival-nival landşaft tipi mövcud olan qoruq:

- a) Göygöl
- b) Pirqulu
- c))Zaqatala
- d) Hirkan
- e) Qızılağac

228.Sual: Abşeron y/a-da ən az radioaktivlik müşahidə olunan ərazilər hansılardır?

- a) Ramana, Balaxanı
- b) Suraxanı, Bilgəh
- c) Binəqədi, Bibiheybət
- d))Nardaran, Mərdəkan
- e) Qala, Sabunçu

229.Sual: Abşeron y/a-nın ən az çirklənmiş hissəsi haradır?

- a) şimal hissəsi
- b) şimal-qərb hissəsi
- c) şimal-şərq hissəsi
- d))cənub hissəsi
- e) bütün sahil zolağı

230.Sual: Enlik zonallığının əmələ gəlməsində əsas rol oynayan təbii ünsür hansıdır?

- a) relyef
- b) coğrafi təbəqə
- c) təbii komplekslər
- d))iqlim
- e) coğrafi mühit

231.Sual: Yer səthində maddə və enerji mübadiləsinin intensiv getdiyi landşaft yaradıcı təbəqə necə adlanır?

- a) biosenoz
- b) pedosfera
- c) mikrosfera
- d))hipergenez

e) landşaft sferası

232.Sual: Hidrosfer və atmosferin kontakt təbəqəsinin aşağı qurtaracağı hansı dərinlikdə yerləşir?

- a) 50-100 m
- b))150-200 m
- c) 120-150 m
- d) 200-300 m
- e) 300-350 m

233.Sual: Okean dərinliklərindəki sular hansı maddələrlə daha çox zəngindir? (

- a) azot və karbon
- b) nitrat və kalsium
- c) xlor və oksigen
- d) dəniz və fosfor
- e))fosfat və nitrat

234.Sual: Meşə landşaftlarının yuxarı sərhədinin aşağı düşməsinin əsas səbəbləri nədir?

- a) iqlim şəraiti
- b) relyef xüsusiyyətləri
- c))antropogen təsirlər
- d) tektonik proseslər
- e) təbii şərait

235.Sual: Antropogen-terras komplekslərinin formalaşdığı zonalar hansılardır?

- a))yüksək və orta dağlıq
- b) arid düzənliklər
- c) yarımsəhra və quru çöl
- d) düzən meşələri
- e) alçaq dağlıq

236.Sual: Eroziya və deqradasiya prosesinin güclənməsində hansı proses rol oynayır?

- a))Meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkinçiliyin inkişafı
- b) İntensiv yağıntılardan miqdarının çoxluğu
- c) Orta illik temperaturun normadan yüksək olması
- d) Tektonik proseslərin aktivliyi
- e) Yamacların dik və qayalıq olması

237.Sual: Yer kürəsində otlaq landşaftlarının yayıldığı ərazilər hansılardır?

- a))yarımsəhra, səhra və quru savanna
- b) tropik, steplər və mülayim enlik
- c) ekvatorial meşələr və geniş çay dərələri
- d) mülayim qurşağın qaratorpaqları və tayqa
- e) subantarktik və subarktik qurşağın tundrası

238.Sual: Otarıma zamanı ilk növbədə hansı bitki formasiyaları sıradan çıxır?

- a) meşə zonasının xırda bitkiləri
- b))yüksək böylü, rütübət sevən bitkilər
- c) alçaq boylu,kölgə sevən bitkilər
- d) intrazonal landşaftların bitkiləri
- e) yüksək boylu, quraqlıq bitkiləri

239.Sual: Meşələr tam qırılan zaman, daha çox dəyişikliyə məruz qalan sahələr hansılardır?

- a) torpaqdakı ana süxurların strukturu
- b) seyrək meşə sahələrində yayılan hündürboylu otlar
- c))landşaftların mikroiklim şəraiti dəyişir
- d) yalnız kiçik həşərat və gəmiricilər məhv olur
- e) günəşli saatların miqdarı artır və səthdə dərin çatlar əmələ gəlir

240.Sual: İnsan fəaliyyətinin təsiri altında meşədə gedən dəyişikliklərin fərqli cəhətlərindən biri və əsası hansı dəyişikliyi yaradır?

- a) geoloji özülün və süxurların dəyişməsi
- b) meşədə yayda yüksək, qışda isə mənfi temperaturun hakim olması
- c))biogeosenozun kəskin və kütləvi dəyişməsi
- d) meşələrin iqtisadi cəhətdən qiymətinin yuxarı qalxması
- e) meşədəki maddələr və enerji mübadiləsinin normallaşması

241.Sual: Torpaqlara əhəngin və gübrələrin verilməsi prosesi necə adlanır ?

- a) rekultivasiya
- b))meliorasiya
- c) aqroirriqasiyə
- d) hidrotexnika
- e) fitomeliorasiya

242.Sual: Orta dağ-meşə qurşağında meşəsizləşdirilmiş ərazilərdə intensiv əkinçiliyin inkişaf etdirilməsi hansı prosesi gücləndirir?

- a))eroziya
- b) defilyasiya
- c) abraziya
- d) akkumliyasiya
- e) korroziya

243.Sual: Meşə örtüyünün və digər bitki formasiyalarının formalaşdırdığı bitki örtüyünün sıradan çıxmasına, nəticədə növün arealında parçalanmaların yaranmasına səbəb nədir?

- a))sel hadisəsi, dağ uçqunu, sürüşmə
- b) yeraltı təkanların baş verməsi
- c) fəlakətli meşə yangınları
- d) yüksək temperatur və quraqlığın baş verməsi
- e) kütləvi darılmanın olması

244.Sual: Otlaq landşaftların demək olar ki, yayıldığı bütün təbii zonalarda, bu landşaftın inkişafı üçün hansı şərait mövcuddur?

- a) yağıntılarn bol olması
- b) dağ yamaclarının dikliyi
- c) ərəzilərin rütübətlə az təmin olunması
- d) antropogen-texnogen landşaftların geniş yayılması
- e) ərəzilərin rütübətlə çox təmin olunması

245.Sual: Otlaq landşaft tiplərinin zənginliyi və geniş sahə tutması hansı kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafına səbəb olur?

- a) dəmyə əkinçiliyin
- b) tərəvəz-bostançılığın
- c) seliteb landşaftların
- d) suvarma əkinçiliyin
- e) köçəri heyvandarlığın

246.Sual: Əsas bitki formasiyalarının məhv olması otarılmadan əlavə, hansı səbəblərdən asılıdır?

- a) heyvanların tapdağı altında torpağın bərkiməsi
- b) ifrat rütübətlənməyə görə bitkilərin cürüməsi
- c) intensiv sürüşmə və eroziya prosesləri nəticəsində məhv olması
- d) əkinçilik sahələrinin genişləndirilməsi məqsədi ilə şumlama
- e) həşərat və ziyanvericilərin grazilərdə çox yayılması

247.Sual: Otlaq landşaftlarının məhv olmasının qarşısının alınması və məhsuldarlığının artırılması məqsədi ilə tədbirlər görülür?

- a) otlaqların suvarılması və yenidən əkilməsi
- b) otlaq grazilərə gübrələrin verilməsi
- c) otlaqların daha məhsuldar torpaqlara köçürülməsi
- d) otlaq sahələrin ekstnsiv üsulla şumlanması
- e) ərəzilərdə müxtəlif növlü ağacların əkilməsi.

248.Sual: Meşə sahələrindən istifadə istiqamətlərinin iki əsas qrupu hansılardır? 1.Oduncaq məhsullarının alınması 2.Tikinti sənayesində istifadə olunması 3.Gəmiqayıma və avtomobil sənayesində istifadəsi 4. meşədən əlavə məhsul kimi istifadə etmək 5. meşəaltı qara torpaqlardan kənd təsərrüfatında istifadə olunması

- a) 2,4
- b) 1,3
- c) 1,4
- d) 4,5
- e) 3,5

249. Sual: Dağlıq ərəzilərdəki yamacların baxarlığı və yaxud da ekspozisiya amili landşaft daxilində dəyişikliyi yaradır?

- a) landşaftdaxili differensiasiyayı
- b) yarımşəhra landşaftların sahəsi artır
- c) mikro və mezorelyeflərin yaranması

- d) qonşu landşaft kompleksləri arasında əlaqəni azaldır
- e) yamaclarda eroziya və deqradasiya proseslərini gücləndirir

250.Sual: Meşə ərazilərində olan ağac növlərindən başqa, hansı elementlərdən də istifadə olunur?

- a) seliteb landşaftların sahəsinin genişləndirilməsi
- b))arıçılıqda, qida, texniki və dərman maddələrinin hazırlanmasında
- c) heyvanların ətindən və dərisindən istifadə üçün kütləvi qırılması
- d) bitki növlərinin inkişafı üçün iri çətirli ağacların qırılması
- e) akkumlyasiyanın qarşısının alınması üçün kolların qırılması

251.Sual: Meşənin mövcudluğu ən çox yer səthində hansı problemlərin qarşısını alır?

- a))axımı əsaslı tənzimləyir, daşqının qarşısını alır
- b) sututarların səthindən buxarlanmanı artırır
- c) bulaqlardakı su artımının qarşısını alır
- d) meşədə kiçik ağacları yandıran radiasiyanın miqdarını azaldır
- e) torpaqın litoloji əsasın köklü sürətdə dəyişir

252.Sual: Qədim təkrar meşələr və insanlar tərəfindən toxunulmamış ilkin meşələr harada qorunub saxlanılmışdır?

- a) Tayqa və Volqa çayı boyunca
- b) Avropanın əsas dağlıq hissələri
- c) Cənubi Amerikanın orta dağlıq əraziləri
- d))tropik meşələr və Amazon çay hövzəsi
- e) Afrika və Asiyanın ekvatorial meşələri

253.Sual: Meşə təsərrüfatında quru iqlim şəraitində inkişaf edən arid meşələr əsasən hansı əraziləri əhatə edir?

- a) Orta Asiyada və Hind –Qanq çayları hövzələrində
- b))Aralıq dənizi tipli və tropik ərazilərdə
- c) mülayim enliyi subtropiklə sərhəddində
- d) Appalaç dağlarının ətəyində və Böyük düzənlikdə
- e) Eyr gölü ətrafı və La-Plata ovalığında

254.Sual: Dağlıq ərazilərin təbii landşaftlarının qorunması və meşə təsərrüfatının qorunması məqsədi ilə hansı tədbirlər görülməlidir? (

- a) Dəmyə əkinçiliyi saşələri azaldılmalıdır
- b) Kənd yaşayış məntəqələrinin sayı məhdudlaşdırılmalıdır
- c) Heyvandarlıq təsərrüfatları ləğv olunmalıdır
- d))Kəndlər elektrik enerjisi və yanacaq təmin olunmalıdır
- e) Meşə sahələrinə girişə təmamilə qadağa qoyulmalıdır

255.Sual: Yüksək və orta dağlıqda formalaşan antropogen komplekslər hansılardır ?

- a) errozion
- b) bataqlıqlaşmış

- c) denudasyon
- d))terraslaşmış
- e) şoranlaşmış

256.Sual: Çəmən-bataqlıq laqdsaftlarının formalaşmasına səbəb hansı kənd təsərrüfatı tədbirlərinin aparılmasıdır ?

- a) dəmyə əkinçiliyi
- b) terraslaşdırma
- c))aqrirriqasiya
- d) heyvandarlıq
- e) rekultivasiya

257.Sual: Neft və neft tullantıları ilə çirklənmiş torpaqların rekultivasiyası hansı üsullarla həyata keçirilir.?

- a) kimyəvi və bioloji
- b) meliorativ və texniki
- c))texniki və bioloji
- d) irriqasiya
- e) aqrotexniki

258.Sual: İl ərzində Xəzər dənizinə ümumilikdə nə qədər çirkab su axıdılır?

- a) 40 mlrd. kub metr
- b) 17 mlrd. kub km
- c) 3,6 mlrd. kub km
- d) 23 mlrd.kub km
- e))11 mlrd.kub metr.

259.Sual: Bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə şəhərlərin ərazisi hansı torpaqların hesabına genişləndirilir?

- a) faydalı qazıntılar
- b))şumlanan torpaqlar
- c) göllərin
- d) dağlıq ərazilərin
- e) bataqlıqların

260.Sual:

Smoqun əsas iki tipi hansılardır?

1. Tüstü və ya sənaye mənşəli qaz tullantıları qarışmış sıx duman
2. Meşəyanğımları zamanı ayrılan
3. Zibil zavodlarında yandırılma zamanı yaranan tüstü qatı
4. Yüksək konsentrasiyalı aşındırıcı qazlar və aerosol qarışıqlardan ibarət duman
5. Yalnız CO₂ qazının əmələ gəlməsi və onun yaratdığı kimyəvi birləşmələr

- a) 4, 5
- b) 2, 4
- c) 1, 4
- d) 2, 3
- e) 3, 5

261.Sual: Atmosfer havası ilə bərabər, bitki yarpaqlarını zədələyərək, əvvəlcə gümüşü və ya mis rənginə salıb, sonra isə təmamilə məhv edən proses necə adlanır?

- a) Radiaktiv şüalanma
- b) Fotokimyəvi duman
- c) Biogeokimyəvi proses
- d) Ekocoğrafi dəyişiklik
- e) Dinamiki proseslər

262.Sual: Azərbaycan ərazisində bəzi çökəkliklərdə landşaftın yüksəklik spektrində dağ-çöl, arid seyrək meşələr yayıldığı halda, tirə və silsilə yamaclarında dağ-meşə landşaftlarının formalaşması necə adlanır?

- a) landşaft dinamikası
- b) landşaft anomaliyası
- c) landşaft differensiasiyası
- d) landşaft transformasiyası
- e) landşaft təkamülü

263.Sual: Neft istismarı qurtardıqdan sonra ərazidən buruqların, beton əsasların təmizlənməsi hansı rekultivasiya üsulu ilə yerinə yetirilir?

- a) meliorativ
- b))texniki
- c) bioloji
- d) kimyəvi
- e) aqrotexniki

264.Sual: Bioloji rekultivasiyada ilkin mərhələ olaraq hansı tədbirlər qorülür?

- a) sahələr suvarılmalıdır
- b) dənli bitkilər əkilməlidir
- c) morfoloji diaqnostika edilməlidir
- d))mineral və yerli gübrələr verilməlidir
- e) neft tullantı qalıqlarından təmizlənməlidir

265.Sual: Gəncə-Qazax iqtisadi rayonunun həm atmosfer, həm də landşaft-ərazi komplekslərinin çirklənməsində əsas rol oynayan sənaye müəssisəsi hansıdır ?

- a) Maşınqayırma zavodu
- b) Dəmir emalı kombinatı
- c) Yağ-piy kombinatı
- d))Alüminium-oksidi istehsalat birliyi
- e) Energetika sənayesi

266.Sual: Şirvan şəhərində ətraf ərazilərin çirklənməsini sürətləndirən və kənd təsərrüfatına ciddi ziyan vuran əsas sənaye sahəsi hansıdır?

- a))Şirvanneft" neft-qarçıxarma idarəsi
- b) küküpdli mazut yanacağından istifadə edilən DRES
- c) inşaat materialları kombinatı
- d) mineral dübrələr istehsalı
- e) qara və əlvan metallurjiya

267.Sual: Azərba ycan ərazisində landşaft anomaliyasının aydın müşahidə olunduğu sahələr hansılardır?

- a))Talış dağları, Naxçıvan MR-nın dağlıq bölgəsi
- b) Böyük Qafqazın orta dağlığı, Samur-Dəvəçi ovalığı
- c) Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacı, Talış dağları
- d) Naxçıvan MK-nın alçaq dağlığı və Kür-Araz ovalığı
- e) Böyük Qafqazın cənub ətəkləri, Naxçıvan MK-nın dağlığı

268.Sual: Azərbaycan sektorunda Xəzər dənizinə axıdılan çirkab suların 60%-ni təşkil edir.?

- a) kimyəvi tullantılar
- b))kanalizasiya suları
- c) neft tullantıları
- d) bərk tullantılar
- e) nəqliyyat tullantıları

269.Sual: Xəzər dənizinin ən çox çirklənməsi hansı çayın gətirmələri hesabına baş verir?

- a))Volqa çayı

- b) Terek çayı
- c) Kür çayı
- d) Samur çayı
- e) Səfidyard çayı

270.Sual: ABŞ ərazisində meşələrin intensiv qırılması nə zaman baş verdi?

- a) kimya sənayesi inkişaf etdikcə
- b) plantasiyalar genişləndikcə
- c))avropalılar bura qəldikdən sonra
- d) neftin çıxarılmasına görə
- e) faydalı qazıntıların çıxarılmasına görə

271.Sual: Təsərrüfat fəaliyyəti nəticəsində təbii əlaqələri pozulmuş və xarici görünüşcə tamam dəyişmiş landşaftlar bütün dünyada nə qədərdir? (

- a) 13 %
- b) 7 %
- c) 3,5 %
- d))2 %
- e) 20 %

272.Sual: Ümumilikdə insan tərəfindən istifadə edilməyən landşaft komplekslərinin sahəsi nə qədərdir?

- a) 15 %
- b) 27 %
- c) 35 %
- d) 46 %
- e))50 %

273.Sual: Azərbaycan ərazisində Xəzər dənizinə axıdılan məişət tullantılarının miqdarı nə qədərdir?

- a) 35%
- b) 70%
- c))60%
- d) 45%
- e) 20%

274.Sual: Landşaft vahidləri daxilində yodun və bromun çatışmaması hansı xəstəliklərin yayılması ilə nəticəlir?

- a) cuma, bursulyoz
- b) şiş xəstəlikləri
- c) malariya, difteriya
- d) qarın yatalağı
- e))zob, diş xəstəlikləri

275.Sual: Böyük Qafqaz regionunda yod və bromun çatışmamasının səbəbi nədir ?

- a) Respublika ərazində ən hündür dağlıq ərazi olduğuna görə

- b))Yura və təbaşir dövrünün əhəng daşlarından təşkil olunduğuna görə
- c) Kimyəvi elementlərin miqrasiyasına görə
- d) Çay şəbəkəsinin sıxlığına görə
- e) Bulaq sularının bolluğuna görə

276.Sual: Landşaft komplekslərinin yaxşılaşdırılmasına torpaqların yuyulmasına doğru yönəldilmiş tədbirlər sistemi necə adlanır?

- a) rekultivasiya
- b) irriqasiya
- c))meliorasiya
- d) aqroirriqasiya
- e) şumlanma

277.Sual: Ağac,köl və ot bitkilərindən istifadə etməklə kompleksin vəziyyətinin yaxşılaşdırılması hansı meliorativ metod vasitəsi ilə aparılır?

- a) kimyəvi
- b) hidrotexniki
- c) bioloji
- d))fitomeliorasiya
- e) texniki

278.Sual: Səhra, yarımsəhra və digər quraqlığa davamlı landşaft tiplərinin yayıldığı zonalarda şorlaşmanın və bataqlıqlaşmanın səbəbləri nədir?

- a) dəmiyə əkinçiliyi
- b))suvarma əkinçiliyi
- c) otarılma
- d) dağ-mədən sənayesi
- e) biçənəklərin olması

279.Sual: Kür-Araz ovalığında müasir suvarma əkinçiliyi altında istifadə edilən torpaqların nə qədəri təkrar şorlaşmaya məruz qalmışdır?

- a) 35%
- b) 67%
- c))50%
- d) 45%
- e) 70 %

280.Sual: Üzümcülük və pambıqçılıq rayonlarında əkin sahələri Ən çox hansı maddələrlə çirklənir?

- a) təbii gübrələrlə
- b) intensiv suvarma ilə
- c))pestisid və defoliantla
- d) karbon dörd oksidlə
- e) azot oksidləri ilə

281.Sual: Yarımsəhra iqlim-ekoloji şəraitində olduqca müxtəlif təbii koampləkslərin yaranması hansı yerli amillərin təsiri altında baş verir?

- a) dağ-dərə küləklərinin əsməsi, yağıntının çoxluğu
- b))çayların mövcud olması, litoloji tərkib və insanın təsərrüfat fəaliyyəti.
- c) rütubətlənmə əmsalının 1-dən yüksək olması
- d) sürüşmə və sel hadisələrinin təsiri ilə
- e) bolsulu çayların çoxluğu, günəş radiasiyasının aşağı həddi.

282.Sual: Respublika ərazisində orta və şiddətli şorlaşan torpaqlar nə qədər sahəni əhatə edir?

- a) 500 min ha
- b))1182 min ha
- c) 850 min ha
- d) 712 min ha
- e) 335 min ha

283.Sual: Neftlə çirklənmiş torpaqlarda mikroelementlərin miqdarının aşağı düşməsinə səbəb nədir?

- a) dərin quyuların qazılması
- b) torpaqların dərin qatlarında kimyəvi elementlərin yığılması
- c))ağır metalların miqdarının artması
- d) neftli sahələrdə radioaktiv elementlərin çoxluğu
- e) lay sularının6 səviyyəsinin qalxması

284.Sual: Torpağın təmizlənməsi prosesində ilkin mərhələdə ərazilərə mineral və yerli gübrələrin verilməsi rekultivasiyanın hansı tipinə aiddir

- a) texnogen rekultivasiya
- b) radioaktiv rekultivasiya
- c) kimyəvi rekultivasiya
- d))bioloji rekultivasiya
- e) texniki rekutivasiya

285.Sual: Böyük Qafqaz dağlarından mənbəyini götürən suların tərkibində nə üçün yod və brom maddələri olmur?

- a) Burada vulkanik mənşəli çökmə süxurlar üstünlük təşkil etdiyinə görə
- b) ərazidə kimyəvi elementlərin miqdarının çoxluğuna görə
- c))əsasən Yura və Təbaşir dövrünün dəniz şəraitində çökən əhəng daşlarından təşkil olunduğuna görə
- d) landşaft zonaları, növləri və onun morfoloji vahidləri arasında təbii əlaqə olmadığına görə
- e) çay və bulaqlar öz mənbələrini əsasən buzlaq sahələrdən götürdüklərinə görə

286.Sual: Karbon oksidinin havada konsentrasiyasının miqdarı çox olduqda hansı xəstəliklərin artmasına şərait yaranır?

- a) damar xəstəlikləri,qan azlığı
- b) endokrin xəstəlikləri, irsi xəstəliklər

- c) talasemiya və xərcəng xəstəlikləri
- d) qara ciyər və qida yolu xəstəlikləri
- e))ateroskleroz, əsəb sisteminin pozulması, infarkt

287.Sual: Landşaft zonaları və landşaft növləri daxilində xəstəliklərin yayılma müxtəlifliyinin əsas səbəbləri nədir?

- a))coğrafi enlik
- b) hidroqeoloji şərait
- c) landşaft sferası
- d) coğrafi uzunluq
- e) ifrat nəmlənmə

288.Sual: Respublikada Adam başına cəmi neçə hektar torpaq sahəsi və əkinçilikdə istifadə edilən sahə düşür?

- a))1,17 ha və 0,2 ha
- b) 2 ha və 1,5 ha
- c) 3,5 ha və 0,5 ha
- d) 1.5 ha və 1 ha
- e) 1 ha və 2 ha

289.Sual: Yodun və bromun çatışmaması Azərbaycanın hansı rayonlarında daha çox özünü biruzə verir?

1. Zaqatala 3.Oguz 5.Bakı 7.Şəki 2.Lənkəran 4.Qax 6.Ordubad 8.Gədəbəy

- a) 1, 3,4,6
- b))1,3,4,7
- c) 3,5,6,8
- d) 2,4,6,7
- e) 2,4,5,8

290.Sual: Azərbaycan respublikası ərazisində ən çox məhsuldar torpaq sahələrində seliteb komplekslərin inkişaf etdiyi rayon hansıdır ?

- a))Abşeron rayonu
- b) Gəncə-Qazax rayonu
- c) Şəki-Zaqatala rayonu
- d) Lənkəran-Astara rayonu
- e) Naxçıvan MK

291.Sual: Meliorativ tədvirlərin neçə metodu mövcuddur?

- a) 2
- b) 5
- c) 6
- d) 4
- e))3

292.Sual: Kimyəvi meliorasiya zamanı hansı tədbirlər görülür?

- a) ot bitkilərindən istifadə etməklə yaxşılaşdırma

- b) mühəndis işləri
- c) rekreasiya tədbirləri
- d) torpaqlara əhəngin və gübrələrin verilməsi
- e) torpaqların yenidən bərpa olunması

293.Sual: Aqroirriqasiya tədbirləri aparılan ərazilərdə Ən çox hansı landşaft növləri yaranır?

- a) meşə landşaftı
- b) çəmən-bataqlıq
- c) ölüş sahələri
- d) alp çəmənlikləri
- e) dağlıq landşaftı

294.Sual: Azərbaycanın ümumi torpaq sahəsindən yalnız nə qədər hissəsi kənd təsərrüfatında istifadə edilir?

- a) 8,6 mln ha
- b) 4,3 mln ha
- c) 3,5 mln ha
- d) 7 mln ha
- e) 5 mln ha

295.Sual: Ümumilikdə tənəffüz orqanlarının, əsəb-sinir sisteminin və mədə-bağırsaq xəstəliklərinin artmasında hansı elementlərin çatışmaması böyük rol oynayır?

- a) mikroelementlər
- b) kimyəvi elementlər
- c) təsirsiz qazlar
- d) sanitariya-gigiyenik göstəricilər
- e) radioaktiv elementlər

296.Sual: Neftlə çox çirklənmiş yerlərdə Ən çox hansı xəstəliklər müşahidə edilir?

- a) qan azlığı, şiş xəstəlikləri
- b) endokrin, qan dövranı, allergik xəstəliklər
- c) əqli çatmamazlıq, genetik xəstəliklər
- d) burun-bogaz və dammar xəstəlikləri
- e) ürək çatmamazlığı, həzm orqanları xəstəlikləri

297.Sual: Azərbaycan ərazisində ən çox kimyəvi gübrələrdən, pestisidlərdən və defoliantlardan hansı ərazilərdə istifadə edilir?

- a) Kür-Araz ovalığında
- b) Samur-Dəvəçi ovalığında
- c) Naxçıvan MR-da
- d) Lənkəran düzənliyində
- e) Qarabağ maili düzənliyində

298.Sual: Landşaft vahidləri daxilində hansı maddələrin çatışmaması zob və şiş xəstəliklərinin yaranmasına səbəb olur ?

- a) kalsiumun
- b) dəmirin
- c) oksigenin
- d) maqneziumun
- e))yod və bromun

299.Sual: Fitomeliorativ tədbirlər zamanı hansı metodlardan istifadə edilir ?

- a) torpağa əhəng və gübrələr verilir
- b))ağac, kol və ot bitkiləri əkilir
- c) torpağın üst təbəqəsi yuyulur
- d) pestisidlərdən istifadə olunur
- e) şumlanma aparılır

300.Sual: Pestisid və defoliant maddələrindən hansı kənd təsərrüfatı sahələrində istifadə olunur ?

- a) meyvə bağlarında
- b) yem otlarının əkilməsində
- c))üzümçülük və pambıqçılıqda
- d) tərəvəz və bostançılıqda
- e) kartof və taxılçılıqda